Függelékek
a Szociális védelemről és társadalmi összetartozásról szóló Nemzeti Stratégiai Jelentés c. dokumentumhoz

Tartalomjegyzék

1.1. sz. függelék: Statisztikai táblák a helyzetelemzés c. fejezethez 66
2.1. sz. függelék: „Jó gyakorlatok” a Társadalmi összetartozásról szóló nemzeti cselekvési tervhez (NCST) 97
2.2. sz. függelék: A 2006-2008-ra vonatkozó, Társadalmi összetartozásról szóló nemzeti cselekvési terv (NCST) intézkedéseinek végrehajtásáról szóló beszámoló 101
2.3. számú függelék: A Nemzeti Stratégiai Jelentésben szereplő rövidítések magyarázata .. 118

1.1. sz. függelék: Statisztikai táblák a helyzetelemzés c. fejezethez[1]

Makrogazdaság

1. tábla: Fő makrogazdasági mutatók alakulása Magyarországon, 2005-2008

	2005	2006	2007	2008
GDP volumennövekedése (naptári hatás kiszűrésével)	4,2	4,0	1,3	1,6[1]
Fogyasztói árindex (előző év = 100,0)	103,6	103,9	108,0	106,8[1])
Foglalkoztatottak száma, éves átlag, ezer fő	3 901,5	3 930,1	3 926,2	..
Munkanélküliségi ráta (ILO %)	7,2	7,5	7,4	..
Nettó reálkeresetek, évkezdettől kumulált,	106,3	103,6	95,2	..
Államháztartási egyenleg ESA-95 szerint, a GDP %-ában, magán-nyugdíjpénztári korrekcióval	–7,8	–9,2	–5,5	..

[1] 2008. első félév

[1] Az adatok forrása – ahol külön nem jeleztük – a Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

2. tábla: A népesség korösszetétele, függőségi ráták, öregedési index

Év, január 1.	Korösszetétel, %			A gyermek-népesség függőségi rátája	Az idős népesség függőségi rátája	Az eltartott népesség rátája	Öregedési index
	–14	15–64	65–X				
	éves						
1980	21,9	64,6	13,5	33,8	20,9	54,8	61,9
1990	20,5	66,2	13,2	31,0	20,0	51,0	64,5
2001	16,6	68,3	15,1	24,3	22,2	46,5	91,3
2006	15,4	68,8	15,8	22,4	22,9	45,4	102,4
2007	15,2	68,9	15,9	22,1	23,2	45,2	104,9
2008+)	15,0	68,8	16,2	21,8	23,5	45,3	107,6

3. tábla

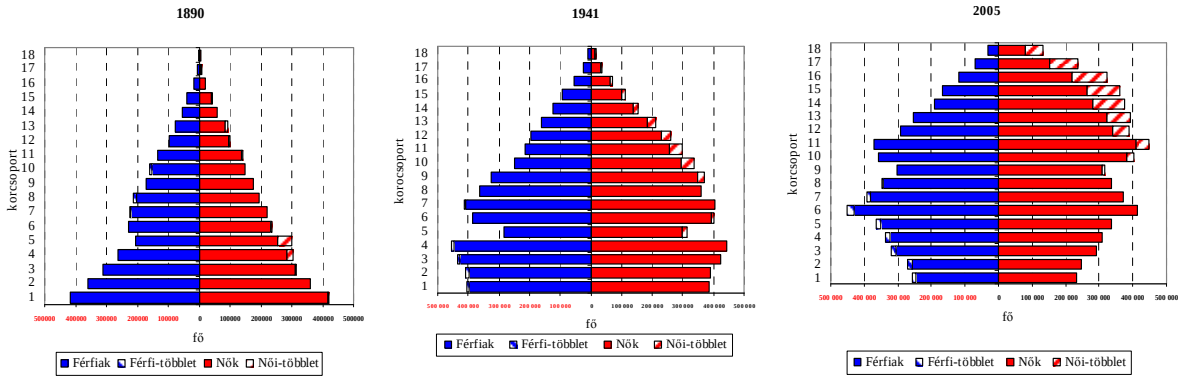

Munkaerőpiac

4.tábla: Foglalkoztatási arány nemek szerint (%)

Év	Foglalkoztatási arány (15–64 évesek)								
	Magyarország			EU-15			EU-27		
	férfi	nő	együtt	férfi	nő	együtt	férfi	nő	együtt
1992	64,0	52,3	58,0	:	:	:	:	:	:
1998	60,3	47,3	53,6	71,0	51,3	61,2	:	:	:
1999	62,2	48,9	55,4	71,7	52,7	62,2	:	:	:
2000	62,7	49,6	56,0	72,5	53,9	63,2	70,7	53,6	62,1
2006	63,8	51,1	57,3	73,6	58,7	66,2	71,6	57,3	64,5
2007	64,0	50,9	57,3	74,2	59,7	66,9	72,5	58,3	65,4

5. tábla: Foglalkoztatási arány korcsoportok szerint (%)

Év	Korcsoport, éves										Összesen
	15-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-74	
1992	35,3	67,9	75,5	81,1	81,6	78,9	64,7	32,2	13,6	7,2	52,5
1998	34,1	66,7	72,1	74,9	76,0	72,2	58,9	24,8	7,2	2,0	47,4
1999	34,1	68,9	72,9	76,0	77,1	74,0	64,0	28,9	7,6	2,4	48,9
2000	32,5	69,9	73,6	77,5	77,4	73,8	65,9	33,5	7,9	2,6	49,6
2006	21,7	71,2	75,5	77,6	78,0	75,6	69,0	49,9	13,4	2,7	50,9
2007	21,0	71,6	74,8	77,9	79,1	76,3	69,5	48,4	13,6	3,2	50,9

6. tábla: Foglalkoztatási arány legmagasabb iskolai végzettség szerint (%)

Év	Legmagasabb iskolai végzettség								
	Magyarország					EU-27			
	alapfok	középfok		felsőfok	15-74 évesek összesen	alapfok	középfok	felsőfok	15-74 évesek összesen
		összesen	ebből: szakképesítés nélkül						
1992	31,4	71,0	:	78,2	52,5	:	:	:	:
1998	23,6	63,7	51,1	74,4	47,4	:	:	:	:
1999	22,6	64,9	45,1	75,1	48,9	:	:	:	:
2000	22,3	64,9	45,6	75,4	49,6	41,6	64,6	78,5	55,5
2006	20,8	62,5	42,2	75,0	50,9	40,5	64,7	78,9	57,5
2007	20,6	61,9	41,8	73,9	50,9	41,1	65,4	79,3	58,4

7.tábla: A tartósan munkanélküliek aránya a munkanélkülieken belül (%)

Év	A tartósan munkanélküliek aránya a munkanélkülieken belül								
	Magyarország			EU-15			EU-27		
	férfi	nő	együtt	férfi	nő	együtt	férfi	nő	együtt
1992	20,9	19,7	20,4	:	:	:	:	:	:
1998	48,0	45,3	46,9	46,7	49,2	48,0	:	:	:
1999	50,3	47,9	49,3	44,9	47,3	46,1	:	:	:
2000	51,0	45,6	48,9	44,4	46,5	45,5	45,4	47,5	46,4
2006	46,4	44,7	45,5	42,9	42,1	42,5	46,2	45,7	46,0
2007	46,7	47,5	47,1	40,6	39,9	40,2	43,1	42,5	42,8

8. tábla: Inaktivitási ráta korcsoportok szerint, nemenként (%)

Év	Korcsoport, éves										15-74 évesek összesen
	15-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-74	
1998	60,4	27,0	21,6	18,9	18,2	23,0	38,6	73,5	92,2	97,6	48,3
1999	60,2	26,0	21,3	18,3	18,1	21,9	33,0	70,6	92,4	97,5	47,2
2000	62,2	25,1	21,0	18,6	18,2	22,3	30,7	65,1	92,3	97,2	46,8
2006	73,2	22,1	19,0	16,6	16,4	19,4	27,0	48,0	86,2	97,3	45,0
2007	74,4	21,8	19,4	16,6	15,2	18,8	26,3	49,2	86,2	96,8	45,1

Képzettség

9. tábla: Korai iskolaelhagyók az Európai Unióban (%)
(A 18-24 évesek közül azok aránya, akik legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkeznek és semmiféle további képzésben nem vesznek részt)

Ország, országcsoport	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EU-27	17,6	17,3	17,1	16,6	15,9	15,5	15,2	14,8
EU-25	17,3	17,0	16,6	16,1	15,4	15,1	15,0	14,5
EU-15	19,5	19,0	18,7	18,3	17,5	17,1	16,9	16,4
Magyarország	13,8	12,9	12,2	11,8[a]	12,6	12,3	12,4	10,9

a) Törés az idősorban.
Forrás: Eurostat (munkaerő-felmérések).

10. tábla: A felnőtt lakosság képzésben való részvétele az Európai Unióban (%)
(A 25-64 évesek között valamilyen képzésben részt vevők aránya)

Ország, országcsoport	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EU-27	7,1 (e)	7,1 (e)	7,2	8,5[a]	9,3	9,7	9,6	9,7[+]
EU-25	7,5 (e)	7,5 (e)	7,6	9,0[a]	9,9	10,3	10,2	10,3[+]
EU-15	8,0 (e)	8,0 (e)	8,1	9,8[a]	10,7	11,3	11,2	11,3[+]
Magyarország	2,9	2,7	2,9	4,5[a]	4,0	3,9	3,8	3,6

a) Törés az idősorban. (e) Becsült adat.
+) előzetes adat
Forrás: Eurostat (munkaerő-felmérések).

11. tábla: Főbb oktatási mutatók (%)

(%)

Megnevezés	Magyarország		EU-átlag		Bench-mark, cél
	2000	2006	2000	2006	2010
Rosszul olvasó 15 éves tanulók aránya	22,7	20,6	21,3	24,1	17,0
Korai iskolaelhagyók (18–24 évesek) aránya	13,8	10,9*	17,6	15,2	10,0
Legalább középfokú végzettséggel rendelkezők (20–24 évesek) aránya	83,5	84*	76,6	78,1*	85,0
Felnőttképzésben résztvevők (25–64 évesek) aránya	2,9	3,8	7,1	9,6	12,5
Óvodába járók (4 évesek) aránya	89,5	90,7	82,8	85,7	90,0
Felsőfokú végzettségűek (25–64 évesek) aránya	14,0	17,7	19,4	22,9	..
Oktatási kiadások a GDP százalékában	4,50	5,43	4,68	5,09	Növekedés

Forrás: Eurostat.

*: 2007

Egészségi állapot

12. tábla: A születéskor várható élettartam néhány országban

	férfiak				nők			
	1980	1990	2000	2005	1980	1990	2000	2005
Ausztria	69	72,2	75,1	76,7	76,1	78,8	81,1	82,2
Cseh Közt	66,8	67,6	71,6	72,9	73,9	75,4	78,4	79,1
Egy Kir	70,2	72,9	75,4	76,9	76,2	78,5	80,2	81,1
Finnorsz	69,2	70,9	74,2	75,5	78,4	80,9	82,7	83,8
Franciaorsz	70,2	72,8	75,3	76,7	78,4	80,9	82,7	83,8
Görögorsz	72,2	74,6	75,5	76,8	76,8	79,5	80,5	81,7
Hollandia	72,5	73,8	75,5	77,2	79,2	80,1	80,5	81,6
Lengyelorsz	66	66,7	69,7	70,8	74,4	76,3	77,9	79,4
Magyarorsz	**65,5**	**65,1**	**67,4**	**68,6**	**72,7**	**73,7**	**75,9**	**76,9**
Németorsz	69,6	72	75	76,2	76,1	78,4	81	81,8
Norvégia	72,3	73,4	76	77,7	79,2	79,8	81,4	82,5
Olaszorsz	70,6	73,6	76,6	77,6	77,4	80,1	82,5	83,2
Svájc	72,8	74	76,9	78,7	79,6	80,7	82,6	83,9
Svédorsz	72,8	74,8	77,4	78,4	78,8	80,4	82	82,8
Szlovákia	66,8	66,6	69,1	70,1	74,3	75,4	77,4	77,9

Forrás: OECD Healt Database 2007

13. tábla: Száz adott életkorú lakosra jutó aktív kórházi eset

Életévek	2000	2003	2006
0 éves	134,39	139,17	135,11
5 éves	15,07	14,45	15,08
10 éves	8,91	8,25	8,73
15 éves	9,53	10,02	9,86
20 éves	13,99	12,39	11,04
25 éves	17,79	16,95	14,82
30 éves	17,96	18,57	18,34
35 éves	16,32	17,07	16,42
40 éves	17,40	16,75	16,20
45 éves	20,23	20,74	19,70
50 éves	26,30	27,42	26,15
55 éves	25,42	29,78	30,64
60 éves	28,83	30,05	32,25
65 éves	34,97	37,58	38,38
70 éves	40,86	43,85	47,03
75 éves	47,14	51,15	53,43
80 éves	54,90	53,39	55,40
90 éves	48,97	54,90	56,55

Forrás: OEP legyűjtés

14. tábla

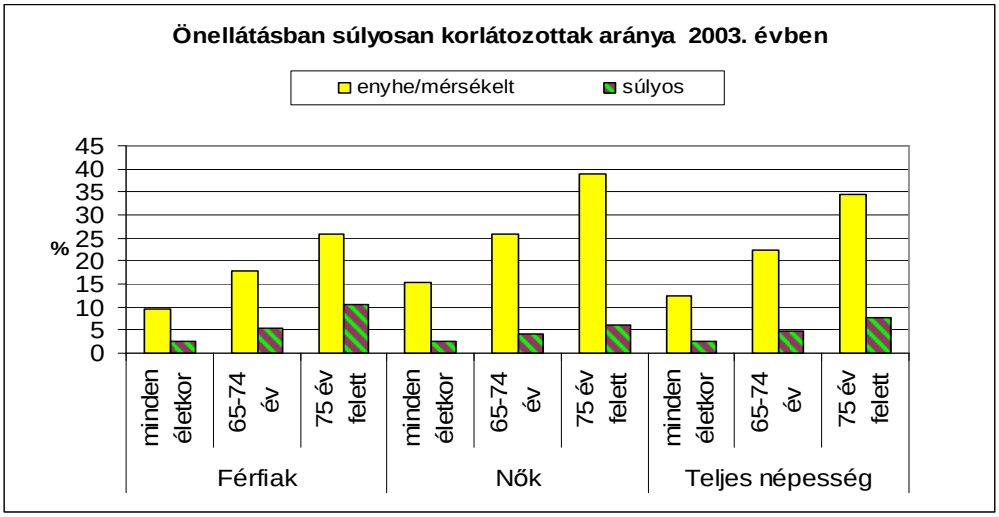

15. tábla: A vélt egészség lakossági jövedelmi ötödönként (%)

Megnevezés	1. ötöd	2. ötöd	3. ötöd	4. ötöd	5.ötöd	összesen
			2005			
rossz*	27,3	28,0	24,6	20,1	10,5	21,9
megfelelő	31,4	32,4	33,9	34,5	31,2	32,7
jó+**	41,3	39,6	41,5	45,4	58,3	45,3
			2006			
rossz*	26,8	27,6	24,6	15,3	8,3	20,2
megfelelő	30,1	31,7	33,5	32,3	29,4	31,4
jó**	43,1	40,7	41,9	52,4	62,4	48,3

*"rossz" és "nagyon rossz" válaszkategóriák együtt

**"jó" és "nagyon jó" válaszkategóriák együtt

Forrás: KSH VÉKA adatfelvétel

16. tábla: A felnőtt lakosság vélt egészsége* nemek szerint (%)

Megnevezés	2005			2006		
	összesen	férfi	nő	összesen	férfi	nő
Nagyon jó	13,7	15,8	11,8	13,2	15,1	11,6
Jó	31,7	33,5	30,3	35,1	37,2	33,4
Megfelelő	32,7	31,9	33,4	31,4	30,7	32,0
Rossz	17,3	14,9	19,3	16,0	13,7	18,1
Nagyon rossz	4,6	3,9	5,2	4,2	3,4	4,9

*Milyennek értékeli egészségi állapotát?

17. tábla: A mindennapi tevékenységükben egészségi állapotuk vagy tartós betegség, fogyatékosság miatt korlátozottak aránya a felnőtt népességen belül (%)

Megnevezés	2005	2006
Súlyosan korlátozott	14,8	13,4
Kissé korlátozott	18,5	16,2
Nem korlátozott	66,6	70,5

18. tábla: Egészségben várható élettartam nemek szerint, 2003

	Egészségben várható élettartam			
	születéskor	65 éves korban	születéskor	65 éves korban
	férfi		nő	
Magyarország	54,7	5,0	57,5	5,6

Forrás: EUROSTAT (Europe in Figures - Eurostat Yearbook 2006-07)

Jövedelemegyenlőtlenség, szegénység

19. tábla: Szegénységi arány és a szegények száma korcsoport szerint

Korcsoport, éves	Szegénységi arány EU25 % (2005)	Szegénységi arány, Magyarország % (2005)	Szegénységi arány, Magyarország % (2006)*
Összesen	16	16	13
0–17	19	25	19(1)
18–64	15	15	12(2)
65–	19	9	6

* Előzetes adat
(1) 0-15
(2) 16-64
Forrás: KSH VÉKA adatfelvétel

20. tábla: Szegénységi arány gazdasági aktivitás szerint az EU-25-nél és Magyarországon (%)

Gazdasági aktivitás	EU-25 (2005)	Magyarország (2005)	Magyarország (2006)*
Dolgozó	8	7	6
Nem dolgozókból:			
Munkanélküli	41	53	47
Nyugdíjas	16	12	8
Egyéb inaktív	27	25	22

* Előzetes adat
Forrás: KSH VÉKA adatfelvétel

21. tábla: Szegénységi arány társadalmi juttatások nélkül, de nyugdíjak figyelembevételével korcsoport szerint (%)

Korcsoport, éves	EU25 (2005)	Magyarország (2005)	Magyarország (2006)*
Összesen	26	30	29
0–17	33	44	45(1)
18–64	24	29	29(2)
65–	23	14	11

* Előzetes adat
(1) 0-15
(2) 16-64
Forrás: KSH VÉKA adatfelvétel

22. tábla: Jövedelemegyenlőtlenség

Megnevezés	Felső ötöd/ alsó ötöd aránya
EU-25 (2005)	4,8
Magyarország (2005)	5,5
Magyarország (2006)	3,7*

* Előzetes adat
Forrás: KSH VÉKA adatfelvétel

23. tábla: A nyugdíjas és az aktív háztartások néhány főbb jellemzője, 2006

Megnevezés	Az aktív	A nyugdíjas
	háztartások főbb jellemzői	
A háztartások száma	2 364 721	1 294 507
A háztartások átlagos taglétszáma	3,13	1,61
A személyek száma	7 405 932	2 086 626
Ebből:		
Aktív keresők száma	3 878 627	–
Nyugdíjas férfiak száma	313 177	691 141
Ebből: egyedülállók száma, fő	–	132 438
Nyugdíjas nő	452 739	1 150 796
Ebből: egyedülállók száma, fő	–	534 619
A nyugdíjasok aránya, %	10,3	88,3

24. tábla: A háztartás megélhetőségének szubjektív megítélése, 2006

Megnevezés	Százalék
Nagy nehézségek árán	13,9
Nehézségek árán	29,3
Kisebb nehézségek árán	43,1
Viszonylag könnyen	11,8
Könnyen	1,7
Nagyon könnyen	0,3

Forrás: Háztartási költségvetési felvétel, 2006

Szociális védelmi kiadások

25. tábla: Társadalmi juttatások megoszlása funkciók szerint, 2005 (%)

Ország, országcsoport	Betegség/ egészség-gondozás	Rokkantság	Öregség	Hozzátartozói ellátások	Család/ gyermekek	Munka-nélküliség	Lakhatás	Egyéb társadalmi kirekesztettség
				Összes társadalmi juttatás megoszlása				
Magyarország	29,9	9,9	41,2	1,3	11,8	2,9	2,4	0,7
EU-27	28,6	7,9	41,4	4,4	8,0	6,1	2,2	1,3
EU-10	27,5	9,3	47,0	2,9	7,6	3,0	0,7	2,0
EU-15	28,6	7,9	41,2	4,5	8,0	6,2	2,3	1,2
				A funkció összes társadalmi juttatásából a jövedelemhez kötöttek aránya				
Magyarország	1,4	1,0	0,4	2,6	10,4	19,7	100,0	55,1
EU-27	0,8	20,0	5,0	1,3	27,0	18,4	100,0	80,0
EU-10	0,6	2,3	0,4	0,4	38,2	22,0	100,0	84,2
EU-15	0,8	21,0	5,3	1,3	26,8	18,5	100,0	79,5

*EU-10: a 2004-ben és 2007-ben csatlakozott 10 kelet-közép-európai és balti tagállam:
Bulgária, Csehország, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Románia, Szlovákia, Szlovénia.

26. tábla

A szociális védelmi bevételek megoszlása az Európai Unió országaiban bevételi típusonként, 2005 (%)

Ország, országcsoport	Munkáltatók által fizetett	Biztosítottak által fizetett	Államháztartási hozzájárulások	Egyéb bevételek	Bevételek összesen
	társadalombiztosítási hozzájárulások				
EU-27	38,3	20,8	37,6	3,4	100,0
EU-15	38,2	20,8	37,7	3,3	100,0
EU-10	40,3	22,0	30,4	7,3	100,0
Magyarország	42,0	15,9	34,8	7,3	100,0

* EU-10: a 2004-ben és 2007-ben csatlakozott 10 kelet-közép-európai és balti tagállam:
Bulgária, Csehország, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Románia, Szlovákia, Szlovénia.

27. tábla: A szociális támogatások főbb adatai

Megnevezés	2004	2005	2006	2007+
Rendszeres szociális segélyben részesültek havi átlagos száma, fő	144 853	158 565	160 426[a)]	194 716
egy főre jutó havi átlag, Ft	15 864	16 991	23 771[a)]	25 703
Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma	6 611	6 449	6 462	6 328
egy főre jutó havi átlag, Ft	20 313	21 390	24 081	25 638
Ápolási díjban részesítettek havi átlagos száma	36 056	39 843	47 469	52 096
egy főre jutó havi átlag, Ft	21 097	22 994	24 371	25 813
Lakásfenntartási támogatásban részesültek, fő	196 619	302 893	349 088	357 057
egy esetre jutó átlag, Ft	4 851	5 630	5 665	5 845
Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	523 012	532 259	455 431	398 637
Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesítettek havi átlagos száma	670 167	663 054	..	–
egy főre jutó havi átlag, Ft	5 236	5 619	..	–
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos száma	–	–	444 760	489 966
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek havi átlagos száma	–	–	1 552	1 520
egy főre jutó havi átlag, Ft	–	–	6 068	7 038
Átmeneti segélyben részesültek, fő	584 587	563 481	514 556	449 508
egy esetre jutó átlag, Ft	5 590	5 754	5 976	6 190
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	317 969	305 875	253 868	223 134
egy esetre jutó átlag, Ft	4 564	4 712	4 612	5 286

a) A rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma és az egy főre jutó átlagösszeg 2006. július 1. és 2006. december 31. közötti időszakra vonatkozik, mivel a támogatás jogosultsági feltétele 2006. július 1-től megváltozott.

28. tábla: Családtámogatási ellátások összefoglaló adatai

Év	Családi pótlék				Gyermekgondozási díj			Gyermekgondozási segély			Gyermeknevelési támogatás		
	Részesülő gyermekek havi átlagos száma, ezer fő	Részesülő családok havi átlagos száma, ezer fő	Egy családra jutó havi átlagos összeg, Ft	Kiadás, millió Ft	Igénybe vevők havi átlagos száma, fő	Egy főre jutó havi átlagos összeg, Ft	Kiadás, millió Ft	Igénybe vevők havi átlagos száma, fő	Egy főre jutó havi átlagos összeg, Ft	Kiadás, millió Ft	Igénybe vevők havi átlagos száma, fő	Egy főre jutó havi átlagos összeg, Ft	Kiadás, millió Ft
2006	2 067	1 269	21 637	329 430	91 678	62 685	68 961	166 922	27 432	54 948	45 819	25 898	14 240
2007	1 997	1 224	23 031	338 379	93 973	68 394	77 127	164 832	28 853	50 070	42 776	27 118	13 920

Év	Anyasági támogatás			Terhességi-gyermekágyi segély		
	Utalások száma	Egy utalásra jutó kiadás, Ft	Kiadás, millió Ft	Igénybe vevők havi átlagos száma, fő	Egy segélyezési napra jutó kiadás, Ft	Kiadás, millió Ft
2006	95 146	59 514	5 663	30 451	2 882	30 315
2007	90 495	62 406	5 647	29 253	3 172	33 165

29. tábla: Szociális alapszolgáltatásban részesülők száma (fő)

Megnevezés	2004	2005	2006	2007
Szociális étkeztetés	104 510	106 702	108 938	101 898
Házi segítségnyújtás	43 542	45 130	48 088	45 989
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	3 791	8 870	15 042	17 133
Családsegítés	315 024	330 415	399 117	462 141
Támogató szolgáltatás	4 491	10 531	17 450	18 590
Közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	226	1 136	3 226	4 582
Közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	1 572	3 065	4 779	6 970

30. tábla: A települések alapellátásokkal való lefedettsége, 2007 (%)

Területi egység	Szociális étkeztetés	Házi segítség-nyújtás	Családsegítés
Budapest	100,0	100,0	100,0
Pest	73,3	73,3	95,2
Közép-Magyarország	**73,4**	**73,4**	**95,2**
Fejér	72,2	82,4	75,9
Komárom-Esztergom	81,6	63,2	84,2
Veszprém	73,3	47,0	91,7
Közép-Dunántúl	**74,6**	**59,6**	**86,0**
Győr-Moson-Sopron	61,0	42,9	73,6
Vas	62,5	54,6	74,5
Zala	76,7	62,6	88,7
Nyugat-Dunántúl	**67,6**	**54,5**	**79,8**
Baranya	54,8	61,5	93,4
Somogy	86,5	78,0	97,1
Tolna	64,2	71,6	93,6
Dél-Dunántúl	**68,2**	**69,3**	**94,8**
Borsod-Abaúj-Zemplén	78,8	64,8	95,8
Heves	92,6	81,8	66,9
Nógrád	81,7	59,5	96,9
Észak-Magyarország	**82,1**	**67,0**	**90,3**
Hajdú-Bihar	96,3	92,7	98,8
Jász-Nagykun-Szolnok	77,3	75,5	83,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	91,0	89,7	76,9
Észak-Alföld	**84,1**	**82,0**	**85,1**
Bács-Kiskun	81,5	85,7	74,8
Békés	85,3	92,0	82,7
Csongrád	95,0	91,7	86,7
Dél-Alföld	**85,8**	**89,0**	**79,9**
Ország összesen	**75,3**	**68,0**	**87,3**

31. tábla: Nappali intézmények adatai

Év	Idősek klubja			Fogyatékosok nappali intézménye			Szenvedélybetegek nappali intézménye			Pszichiátriai betegek nappali intézménye		
	intézmények	engedélyezett férőhelyek	ellátottak	intézmények	engedélyezett férőhelyek	ellátottak	intézmények	engedélyezett férőhelyek	ellátottak	intézmények	engedélyezett férőhelyek	ellátottak
	száma			száma			száma			száma		
2004	1 264	40 224	39 601	109	2 460	2 498	15	506	486	10	339	386
2005	1 241	40 910	39 742	111	2 778	2 765	16	592	634	15	592	704
2006	1 238	41 002	39 048	131	3 300	3 108	25	813	862	19	577	691
2007	1 224	41 788	38 880	160	4 287	3 986	30	958	1 040	27	820	1 086

32. tábla: A tartós bentlakásos intézmények adatai

Év	Időskorúak otthona			Fogyatékos személyek otthona			Szenvedélybetegek otthona			Pszichiátriai betegek otthona			Hajléktalan személyek otthona		
	otthonok	engedélyezett férőhelyek	ellátottak	otthonok	engedélyezett férőhelyek	ellátottak	otthonok	engedélyezett férőhelyek	ellátottak	otthonok	engedélyezett férőhelyek	ellátottak	otthonok	engedélyezett férőhelyek	ellátottak
	száma			száma			száma			száma			száma		
2004	724	44 616	42 835	291	16 490	15 986	39	1 679	1 677	80	7 987	7 945	22	577	568
2005	755	46 231	44 346	302	16 633	16 146	45	1 985	1 984	85	8 004	8 009	25	617	591
2006	793	48 939	46 975	314	16 648	16 074	45	2 023	1 962	94	8 133	8 097	23	583	550
2007	794	49 527	47 685	326	16 776	16 226	48	2 118	2 021	98	8 125	8 092	24	582	578

33. tábla: A bölcsődék fontosabb adatai területi egységenként, 2007

Területi egység	A bölcsődék száma	Az engedélyezett férőhelyek száma	A beíratott gyermekek száma (V. 31-én)	A beíratott gyermekek aránya a 0-3 évesek százalékában
Budapest	143	8 559	9 856	15,8
Pest	49	1 943	2 354	4,5
Közép-Magyarország	**192**	**10 502**	**12 210**	**10,6**
Fejér	16	790	1 053	6,4
Komárom-Esztergom	16	688	1 009	8,6
Veszprém	26	896	1 188	9,2
Közép-Dunántúl	**58**	**2 374**	**3 250**	**7,9**
Győr-Moson-Sopron	26	1 087	1 684	9,9
Vas	14	590	793	8,9
Zala	9	570	793	8,3
Nyugat-Dunántúl	**49**	**2 247**	**3 270**	**9,2**
Baranya	22	919	1 138	7,7
Somogy	18	542	720	6,0
Tolna	9	346	423	5,1
Dél-Dunántúl	**49**	**1 807**	**2 281**	**6,5**
Borsod-Abaúj-Zemplén	25	992	1 270	4,4
Heves	15	470	608	5,1
Nógrád	4	100	148	1,9
Észak-Magyarország	**44**	**1 562**	**2 026**	**4,2**
Hajdú-Bihar	30	1 305	1 554	7,0
Jász-Nagykun-Szolnok	31	1 055	1 427	9,4
Szabolcs-Szatmár-Bereg	21	895	1 302	5,2
Észak-Alföld	**82**	**3 255**	**4 283**	**6,8**
Bács-Kiskun	24	1 089	1 525	7,7
Békés	30	913	1 277	10,1
Csongrád	33	1 405	1 905	12,3
Dél-Alföld	**87**	**3 407**	**4 707**	**9,8**
Ország összesen	**561**	**25 154**	**32 027**	**8,3**

Nyugdíj

34. tábla: Időskori függőségi ráta és rendszerfüggőségi ráta alakulása (tény és előrejelzett) 2004-2050.

	2004	2010	2030	2050
Időskori függőségi ráta				
65/15-64	22,6	24,3	35.1	48,3
60/15-59	33.3	36,3	49.8	67,3
Rendszerfüggőségi ráta*	76,0	76,0	85,0	103,0

Forrás: EPC AWG előrejelzés
*100 járulékfizetőre jutó nyugdíjas

35. tábla: Születéskor és 65 éves korban várható élettartam alakulása

	2004		2010		2030		2050	
	férfi	**nő**	**férfi**	**nő**	**férfi**	**nő**	**férfi**	**nő**
Születéskor várható élettartam	68,5	76,8	70,1	78.0	75,2	85,1	78,1	83,4
65 éves korban várható élettartam	13,1	16,7	13,9	17,3	16,8	19,7	18,6	21,1

36. tábla: Öregségi, korhatár feletti rokkantsági és özvegyi nyugdíjban részesülők létszáma

(ezer fő)

Évek*	**Öregségi nyugdíj**	**Korhatár feletti rokkantsági nyugdíj**	**Özvegyi nyugdíj főellátásként**
1990	1.462	310	244
1993	1.564	364	237
1994	1.589	377	228
1995	1.600	386	223
1996	1.621	393	220
1997	1.647	402	214
1998	1.652	397	203
1999	1.665	334	225
2000	1.671	344	217
2001	1.668	325	207
2002	1.664	336	200
2003	1.657	333	192
2004	1.638	344	184
2005	1.643	352	176
2006	1.658	352	166
2007	1.676	351	157
2008	1.716	362	148

* az adott év január havi adatai, kivéve: 1990. (márciusi adatok)
Forrás: Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők állománystatisztikai adatai, ONYF

Az átlagos nyugdíjszínvonal alakulása a keresetekhez viszonyítva 1992-2007.

37 tábla: A teljes munkaidőben foglalkoztatottak nettó átlagkeresetéhez viszonyított átlagnyugdíj
(Ft, %)

Évek	Átlag-Nyugdíj*	Nettó átlagkereset	Relatív nyugdíjszint
1992	9419	15628	60,3
1993	11271	18397	61,3
1994	14075	23424	60,1
1995	16262	25891	62,8
1996	18330	30544	60,0
1997	22022	38145	57,7
1998	26872	45162	59,5
1999	30667	50076	61,2
2000	34299	55785	61,5
2001	39962	64913	61,6
2002**	46474	77622	59,9
2003***	51862	88753	58,4
2004***	56420	93715	60,2
2005***	61622	103149	59,7
2006***	66204	110951	59,7
2007***	73106	114175	64,0

Forrás: ONYF
* Az öregségi és a korhatár feletti rokkantsági nyugdíjak átlaga.
* * A 19000 forintos egyszeri juttatás nélkül.
*** A 13. havi nyugdíjként kifizetett összeg nélkül. Ez az összeg a közölt átlagnyugdíj-adatokat 2003-ban mintegy 1100, 2004-ben mintegy 2300, 2005-ben mintegy 3800, 2006-ban mintegy 5400, 2007-ben pedig mintegy 6000 forinttal növelné. A 13. havi nyugdíj figyelembevételével a relatív nyugdíjszint 2003-ban 59,6, 2004-ben 62,7, 2005-ben 63,4, 2006-ban 64,5 %-ot, 2007-ben pedig 69,3 %-ot tett ki.

38. tábla: Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma (ezer fő) és aránya (január 1-ei adatok)

Év	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma	Ebből: korbetöltött		Korhatár alatti		Rokkantsági nyugdíjasok összesen
		rokkantsági nyugdíjasok				
		száma	aránya (%)	száma	aránya (%)	
1990	2 568,1	310,2	12,1	232,6	9,1	542,8
2000	3 145,1	343,8	10,9	418,7	13,3	762,5
2004	3 068,1	344,3	11,2	462,2	15,1	806,5
2005	3 063,3	342,3	11,2	465,8	15,2	808,1
2006	3 053,2	351,8	11,5	454,3	14,9	806,1
2007	3 045,2	350,6	11,5	452,0	14,8	802,6

*Megjegyzés: az 1990-es év márciusi adatokat tartalmaz

39. tábla: A nyugdíjak reálértékének és relatív pozíciójának változása*

(%)

Évek	Fogyasztóiár-index	Nyugdíjas fogyasztóiár-árindex	Nettó átlagkereset növekedés	Nyugdíj-emelés	Nyugdíjak reálérték-változása	Nyugdíjak relatív pozíció-változása
2005	3,6	3,9	10,1	10,4	6,3	0,0
2006	3,9	5,0	7,5	8,2	3,0	-0,4
2007	8,0	10,7	2,8	8,3	-2,2	2,7

*A nyugdíjak *reálérték-változása* a nyugdíjak vásárlóerejének változását méri; kiszámítása a nyugdíjemelés indexének a nyugdíjas fogyasztóiár-indexszel való osztása útján történik. A nyugdíjak *relatív pozícióváltozása* a nyugdíjak vásárlóerejének a keresetek vásárlóerejéhez viszonyított (relatív) változását méri; kiszámítása a nyugdíjak reálérték- indexének a reálkereset-indexszel való osztása útján történik. A nyugdíjak reálérték-változása a nyugdíjas árindexszel, a kereseteké az általános árindexszel számolva. A nyugdíjemelés mértéke az általános indexálási szabályból adódó mértéken felül a 13. havi kiegészítés növelő hatását és a korrekciós célú nyugdíjemelés kiterjesztését is tartalmazza.
Forrás: Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság.

40. tábla: A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer ellátottainak éves átlagos létszáma

Megnevezés	2005	2006	2007	2007/2006, %
	ezer fő			
- Öregségi nyugdíjak	1 649	1 665	1 691	101,6
▪ Korbetöltött	1 470	1 463	1 451	99,2
▪ Előrehozott	132	152	186	122,6
▪ Korkedvezményes	47	50	53	106,6
- Rokkantsági nyugdíjak	807	804	798	99,2
▪ Korhatár feletti	345	352	356	101,2
▪ Korhatár alatti	461	453	442	97,6
- Hozzátartozói főellátások	278	267	255	95,6
Összes ellátott	**2 734**	**2 736**	**2 743**	**100,3**

Forrás: Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság.

41. tábla: Az egyes nyugdíjtípusok megoszlása az összes nyugdíjon belül, 2005 (%)

Ország/ országcsoport	Összesen	Öregségi nyugdíj	Korhatár alatti öregségi jellegű nyugdíj	Részleges nyugdíj	Rokkantsági nyugdíj	Korhatár előtti nyugdíj csökkent munka-képesség miatt	Hozzá-tartozói nyugdíj	Korhatár előtti nyugdíj munkaerőpia ci okok miatt
EU-27	100,0	77,1	3,6	0,0	9,4	0,1	9,0	0,8
Magyarország	100,0	73,5	9,2	..	13,9	..	2,7	0,7

Forrás : ESSPROS

A nyugdíjazási életkor alakulása

42. tábla: Újonnan öregségi és öregségi jellegű nyugdíjba vonulók átlagos életkora (év)

Év	Férfi	Nő	Együtt
1995	58,8	54,6	56,1
2000	59,9	55,9	57,4
2001	60,0	57,6	59,2
2002	59,9	56,6	58,4
2003	59,6	58,4	59,2
2004	59,8	57,3	58,5
2005	59,9	57,7	58,6
2006	59,9	57,5	58,5
2007*	59,7	57,7	58,6

* Előzetes adatok
Forrás: ONYF

43. tábla: Öregségi átlagnyugdíjak, átlagkeresetek, nyugdíjminimum és minimálbér alakulása

	(1) Öregségi átlagnyugdíj, éves átlag Ft/hó	(2) Nettó átlagkereset*, Ft/hó	(1)/(2) %-ban	(3) Nyugdíj minimum, Ft/hó	(3)/(1) %-ban	(4) Bruttó minimálbér Ft/hó
1995	16.255	25.891	62,8	8.400	51,7	12.200
1996	18.320	30.544	60,0	9.600	52,4	14.500
1997	22.010	38.145	57,7	11.500	52,2	17.400
1998	26.900	45.162	59,6	13.700	50,9	19.500
1999	30.588	50.076	61,1	15.350	50,2	22.500
2000	34.200	55.785	61,3	16.600	48,5	25.500
2001	40.344	64.913	62,2	18.310	45,4	40.000
2002	46.997	77.622	60,5	20.100	42,8	50.000
2003	52.500	88.753	59,2	21.800	41,5	50.000
2004	57.251	93.715	61,1	23.200	40,5	53.000
2005	62.723	103.149	60,8	24.700	39,4	57.000
2006	67.608	110.951	60,9	25.800	38,2	62 500
2007	74.861	114.175	65,6	27.130	36,2	65 500

Forrás: ONYF saját számítás, az átlagösszeg adatok nem tartalmazzák a 13. havi nyugdíjat.
* - Statisztikai Évkönyv, KSH

44. tábla: Az öregségi nyugdíjminimum és a létminimum összege, aránya

Megnevezés	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
(1) Öregségi nyugdíjminimum (Ft/hó)	16 600	18 310	20 100	21 800	23 200	24 700	25 800	27 130*
(2) Létminimum (egyedülálló nyugdíjas korú háztartás) (Ft/hó)	31 028	35 335	38 797	45 014	47 976	50 767	54 115	59 644
(3) Létminimum nyugdíjas korú házaspár, egy főre (Ft/hó)	26 718	30 428	33 409	38 762	41 313	43 716	46 599	51 360
(4) (1) / (2) %-ban	**53,5**	**51,8**	**51,8**	**48,4**	**48,4**	**48,6**	**47,7**	**45,5**
(5) (1) / (3) %-ban	**62,1**	**60,2**	**60,2**	**56,2**	**56,2**	**56,5**	**47,7**	**52,8**

*** Február 15-től.**

45. tábla: Az aktív és a nyugdíjas háztartások fogyasztási szerkezete, 2006

COICOP főcsoportok	Aktív háztartások		Nyugdíjas háztartások	
	Ft	%	Ft	%
01. Élelmiszerek és alkoholmentes italok	147 681	21,7	187 553	27,0
02. Szeszes italok, dohányáruk	22 396	3,3	19 807	2,9
03. Ruházat és lábbeli	36 576	5,4	20 804	3,0
04. Lakásszolgáltatás, víz, villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyag	124 849	18,3	170 321	24,5
05. Lakberendezés, lakásfelszerelés, rendszeres lakáskarbantartás	30 369	4,5	33 459	4,8
06. Egészségügy	19 038	2,8	56 781	8,2
07. Közlekedés és szállítás	104 788	15,4	54 429	7,8
08. Hírközlés	49 059	7,2	49 026	7,1
09. Szabadidő és kultúra	59 289	8,7	46 992	6,8
10. Oktatás	7 568	1,1	957	0,1
11. Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás	27 212	4,0	10 279	1,5
12. Egyéb termékek és szolgáltatások	52 936	7,8	44 140	6,4
Fogyasztási kiadások összesen	681 761	100,0	694 547	100,0

Forrás: KSH, Háztartásstatisztika

46. tábla: Az egy háztartásra jutó lakásfenntartási kiadások az aktív és a nyugdíjas háztartásokban, 2006

(Ft)

Megnevezés	Összesen	Ebből:			
		Lakbér	Lakáskarban-tartás, javítás	Vízellátás, szemétszállítás, szennyvíz-elvezetés	Háztartási energia
Aktív háztartások	390 484	25 020	46 695	92 195	226 574
Nyugdíjas háztartások	274 300	5 560	28 881	67 936	171 923

Forrás: KSH, Háztartásstatisztika

47. tábla: Az aktív és a nyugdíjas háztartások egy főre jutó egészségügyi kiadásai, 2006

(Ft)

Megnevezés	Aktív háztartások	Nyugdíjas háztartások
Egészségügyi kiadások	19 038	56 781
Ebből:		
Gyógyszerek, egyéb egészségügyi termékek	11 244	41 561
Gyógyászati segédeszközök	2 634	4 984
Járóbeteg ellátás összesen	4 393	7 829
Kórházi szolgáltatások	766	2 408

Forrás: KSH, Háztartásstatisztika

Egészségügyi ellátórendszer és tartós ápolás, gondozás

48. tábla: Háziorvosi betegellátás

Ellátási mutatók	2000	2004	2005	2006
Egy háziorvosra jutó lakosok száma	1 977	2 001	2 008	2 012
Ebből: Budapesten	1 810	1 757	1 735	1 747
a többi városban	2 074	2 191	2 161	2 160
a községekben	1 864	1 892	1 955	1 962
Betegforgalom, ezer	53 167	57 283	58 950	61 598
szakrendelésre irányítások száma, ezer	6 454	7 945	8 377	9 150
kórházba utalások száma, ezer	355	414	417	437

49. tábla: A súlyponti kórházak eloszlása

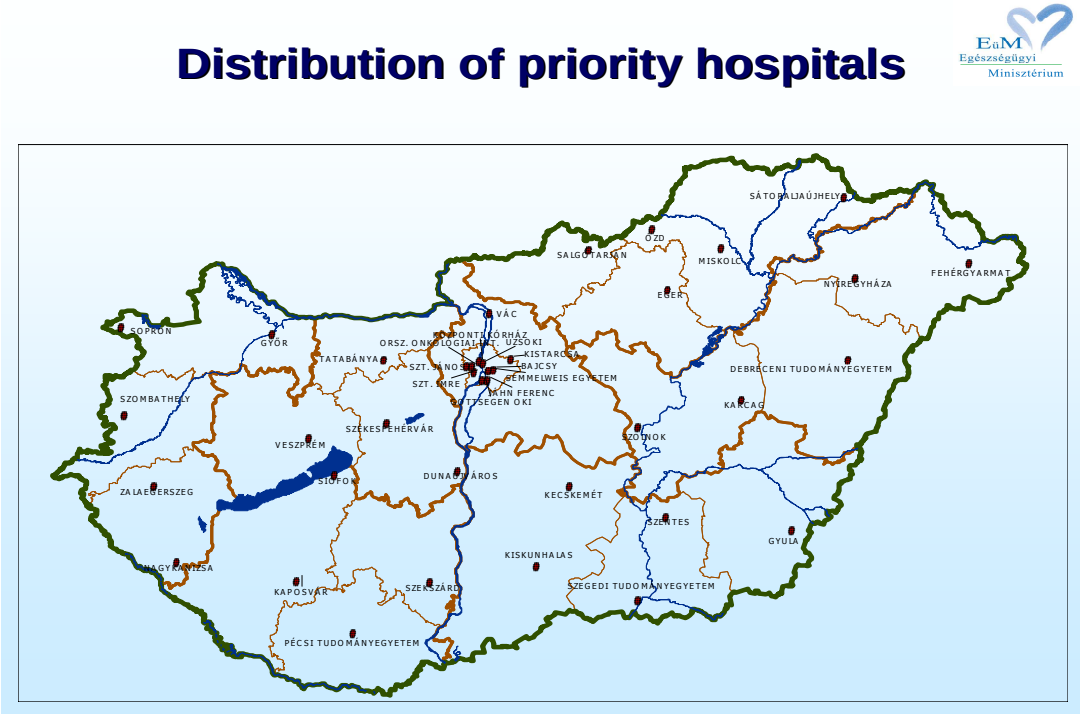

Forrás: OLEF 2004

50. tábla

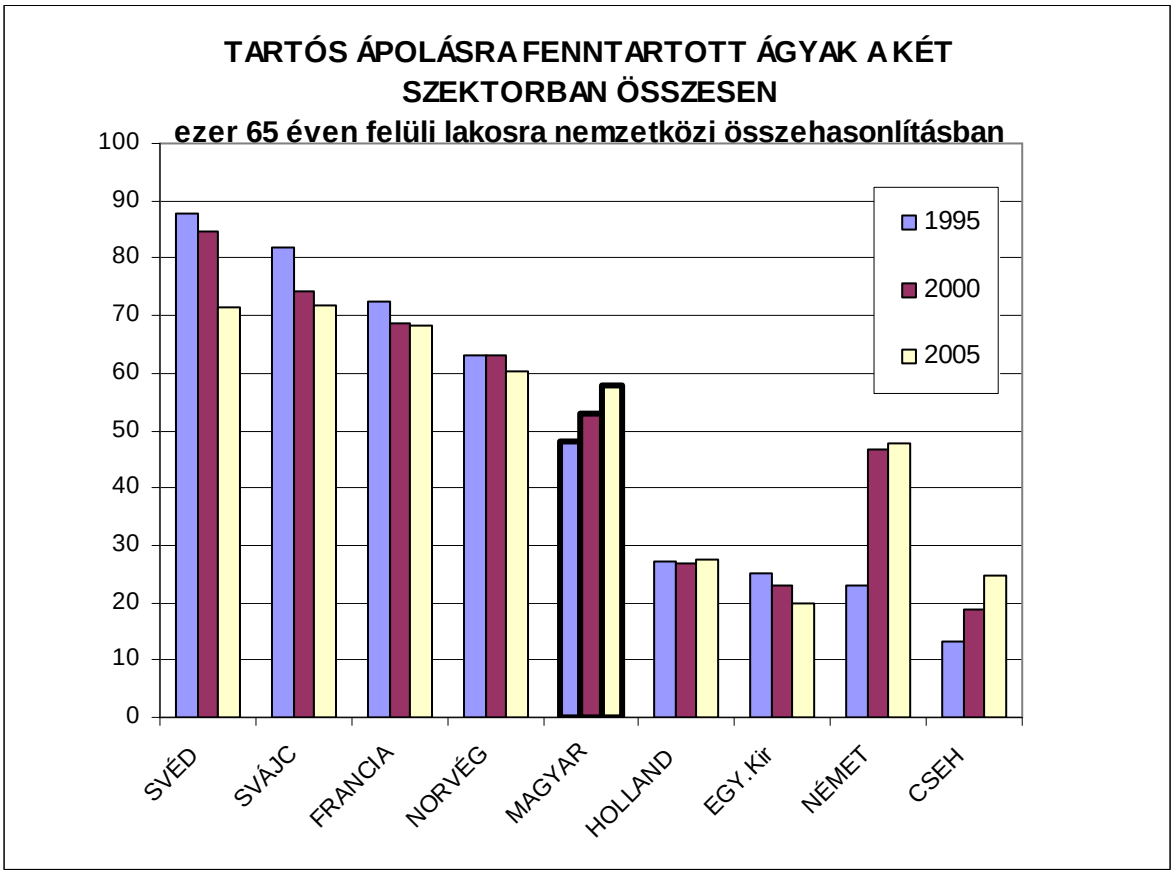

Forrás: Egészségügyi Minisztérium, OECD adatok alapján számolva

51. tábla: Az aktív kórházi ellátás kapacitása, működése 2003-2007 években

Év (finan-szíro-zási)	Ágyak száma (átlag)	Ápolási nap	Egy esetre jutó nap	Egy ágyra jutó havi átlagos súly-szám összeg	Egy ágyra jutó eset-szám / hó	Ágy-kihasz-náltság	Egy ágyra jutó finan-szíro-zási díj/hó (E Ft)
2003.	60 921	17 599 736	7,26	3,63	3,32	79,1%	363,6
2004.	60 469	17 223 998	7,03	3,61	3,38	77,8%	417,0
2005.	60 350	17 135 236	6,81	3,69	3,47	77,8%	474,2
2006.	59 923	16 405 457	6,43	3,69	3,55	75,0%	483,0
2007.	52 084	13 314 226	5,99	3,73	3,55	70,0%	504,0

Forrás: OEP

52. tábla: Orvosok, gyógyszerészek és egyéb egészségügyi szakszemélyzet

Megnevezés	2003	2004	2005	2006
Az orvosok száma	**38 241**	**38 877**	**32 563**	**35 572**
Ebből: fogorvos	5 352	5 150	4 508	4 997
Tízezer lakosra jutó orvos	35,5	33,4	36,1	30,3
Budapesten	82,1	87,9	69,4	75,0
Gyógyszertárakban dolgozó gyógyszerészek:	5 125	5 156	5 313	5 364
Ápolónő (ápoló)	51 336	51 102	52 055	55 096
Védőnő	4 807	4 913	4 921	4 985
Szülésznő	2 043	1 998	1 997	1 952
Gyógytornász	1 617	1 767	2 103	2 277
Asszisztens	25 344	25 301	26 397	24 625

53. tábla

Közös EU-indikátor (EU)	Közös nemzeti indikátorok (NAT)	Év	Forrás	Indikátor megnevezés	Mértékegység	Összesen						Féri						Nő					
						18-44	45-54	55-64	65+	75+	összesen	18-44	45-54	55-64	65+	75+	összesen	18-44	45-54	55-64	65+	75+	Összesen
3.1. Ellátáshoz való hozzáférés (1. célkitűzés)																							
HC-P1	NAT: Önbevalláson alapuló, orvosi ellátás iránti kielégítetlen igény																						
HC-P1	NAT: Ellátás igénybevétele	2006	OECD	Doctors' consultations per capita	per capita						12,89												
HC-P2	NAT: Önbevalláson alapuló, fogorvosi ellátás iránti kielégítetlen igény																						
HC-P2	NAT: Fogorvosi ellátás igénybevétele	2006	OECD	Dentists' consultations per capita	per capita						0,93												
HC-P3	NAT: Az egészségbiztosítással lefedett népesség aránya	2006	OECD	Health care coverage	%						100												
HC-P4a	EU: Várható élettartam születéskor	2006	KSH								73,21						69,03						77,35
HC-P4a	EU: Várható élettartam 45 éves korban	2006	KSH														26,63						33,84

HC-P4a	EU: Várható élettartam 65 éves korban	2006	KSH					13,40		17,20
HC-P4b	NAT: Várható élettartam társadalmi-gazdasági státusz szerint									
HC-P5a	NAT: Egészséges életévek									
HC-P5b	NAT: Egészséges életévek társadalmi-gazdasági státusz szerint									
HC-S1	NAT: Egyénileg érzékelt korlátozottságok a mindennapi tevékenységekben									
HC-S2	NAT: Egyénileg érézékelt általános egészség									
HC-S3a	EU: Csecsemő halálozás	2006	KSH				571	323		248
HC-S3b	NAT: Csecsemő halálozás társadalmi-gazdasági státusz szerint									
3.2. Ellátás minőséges (2. célkitűzés)										
HC-P6	EU: gyermekek oltási lefedettsége DPT	2006	OECD	Immunisation: Diphteria, Tetanus, Pertussis	%		99,80			
HC-P6	EU: gyermekek oltási lefedettsége MMR	2006	OECD	Immunisation: Measles	%		99,90			

HC-P7	EU (NAT in 2008) : méhnyakrák-szűrés								
HC-P8	NAT: méhnyakrák túlélési arányok								
HC-P9	NAT: vastag- és végbélrák túlélési arány								
HC-P10	NAT: az egészségügyi szolgáltatásokkal való megelégedettség								
HC-S4	EU (NAT in 2008) : influenza oltás a 65 évesnél idősebb felnőttek számára	2006	OECD	Immunisation: Influenza	%		34		
HC-S5	EU (NAT in 2008) : mellrák-szűrés								
HC-S6	NAT: mellrák túlélési arány								
HC-S7	NAT: perinatális halálozás	2006	OECD	Perinatal mortality	per 1 000 total births		7,64		
3.3. Hosszú távú fenntarthatóság (3. célkitűzés)									
HC-P11	NAT: Az egy főre jutó teljes egészségügyi kiadás								
HC-P12	NAT: A teljes egészségügyi kiadás a GDP %-ában								
HC-P13	NAT: A tartós ápolás, gondozás közkiadásainak tervezése a GDP %-ában								
HC-P14	NAT: Az egészségügyi közkiadások tervezése a GDP %-ában								

HC-P15	NAT: A tartós ápolás, gondozás közkiadásainak tervezése a GDP %-ában										
HC-P16	NAT: kórházi fekvőbeteg elbocsátások	2006	OECD	Discharge from an acute care institution			2E+06				
HC-P17	NAT: kórházi napi esetek										
HC-P18	EU (NAT in 2008) : elhízás	2003	OECD	Obese population	%		18,20		18		18,5
HC-S8	NAT: generikumok forgalmazása										
HC-S9	NAT: az akutágyak kihasználtsági aránya	2006	OECD	Acute care occupancy rate	%		70,32				
HC-S10	NAT: a kórházi tartózkodás átlagos hossza	2006	OECD	Average length of stay: acute care			6,07				

HC-S11	EU (NAT in 2008) : rendszeres dohányzók	2003	OECD	Tobacco consumption daily smok.	%		30,40		36,90	24,60
HC-S12	EU (NAT in 2008) : alkohol fogyasztás	2005	OECD	Alcohol consumption	liters per capita		13,02			
3.4. Kontextus indikátorok										
HC-C1	NAT: orvosok	2006	OECD	Practising physicians			30575			
HC-C2	NAT: ápolók és szülésznők	2006	OECD	Midwives			1949			
HC-C2	NAT: ápolók és szülésznők	2006	OECD	Qualified nurses			47542			
HC-C2	NAT: ápolók és szülésznők	2006	OECD	Associate nurses			13776			
HC-C3	NAT: Köz- és magánkiadások a teljes egészségügyi kiadások %-ában									
HC-C4	NAT: A főbb tevékenységi típusok vagy az ellátás funkciói szerinti teljes kiadás									

2.1. sz. függelék: „Jó gyakorlatok” a Társadalmi összetartozásról szóló nemzeti cselekvési tervhez (NCST)

1. Kistérségi szociális felzárkóztató programok

A 2001 óta, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium végrehajtásában működő kistérségi szociális felzárkóztató programok célja Magyarország hátrányos helyzetű kistérségeiben támogatás nyújtása a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások hálózatának fejlesztéséhez, három éves kistérségi fejlesztési tervek alapján, ágazatközi együttműködésben.

A szociális problémák fokozottan jelen vannak a hátrányos helyzetű térségekben, melyek enyhítésére szükséges a szociális és gyermekjóléti ellátórendszer megerősítése, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása. A program hozzájárul a leginkább rászoruló csoportok körében a kirekesztettség csökkentéséhez.

Részletes célok:

- kistérségi szervezésű, helyi erőforrásokra épülő, összehangolt szolgáltatási hálózat kialakítása az átlagosnál nagyobb szolgáltatási szükséglettel rendelkező kistérségekben;
- mindenki által elérhető, az országban átlagos minőségi feltételeket elérő szolgáltatások kialakulása;
- a szolgáltatási hálózatban az alap és szakosított ellátások egymásra épülésének biztosítása, az otthoni, lakókörnyezetben végzett ellátások megerősítése.

A program fő jellemzői:

1. területi tervezés, mely elősegíti a kistérségi, mikrotérségi szinten összehangolt forrásfelhasználást, a települési feladat ellátási együttműködések kialakulását és fennmaradását;

2. három éves tervezés, mely kiszámíthatóvá teszi a fejlesztésekhez szükséges forrásokat, ütemezett megvalósítást tesz lehetővé;

3. ágazati együttműködés, mely többszörösére növeli a szociális ágazati fejlesztési forrásokat, és azokat koncentráltan használja fel a társadalmi szükségletek szerint.

A program eddigi működése során a jogszabályban meghatározott hátrányos-, illetve leghátrányosabb helyzetű kistérségek közül 5 hátrányos és 14 leghátrányosabb helyzetű kistérségben került sor hároméves kistérségi felzárkóztató programok végrehajtására. Ebből jelenleg 7 leghátrányosabb helyzetű kistérség programja folyik (Salgótarjáni, Mezőkovácsházi, Püspökladányi, Tamási, Bácsalmási, Jánoshalmai, Fehérgyarmati). 10 megyében több mint 300 település érintett a programban. A fejlesztésekben évente 100–120 támogatott projekt működik.

A kistérségi tervben szereplő projektek támogatása évente területfejlesztési szervezetekkel kötött megállapodások alapján, elkülönített pénzügyi keretekből történik. A program összköltségvetése 2001-2007 között 4 000 millió Ft volt, 1-1 kistérség évente kb. 100-120 m Ft támogatást kaphat. A támogatási forrásokat részben a szociális ügyekért felelős minisztérium, részben a területfejlesztésért felelős államigazgatási szervek, valamint a megyei területfejlesztési tanácsok biztosítják, együttműködési megállapodások alapján. Az ágazati források kiegészülnek a programot megvalósító helyi önkormányzatok legalább 10%-os sajáterő hozzájárulásával.

A felzárkóztató programok végrehajtásának teljes koordinálását területi menedzser szervezetek végzik (szervezeti forma szerint: szociális regionális forrásközpontok, megyei módszertani intézmények, szociális szolgáltató intézmények), mint a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által megbízott közreműködő szakmai szervezetek. Feladataik: a projektterv készítés segítése, a megvalósulás során monitorozás, összefoglaló értékelések készítése, szakmai beszámolók értékelése. Munkájukat a fejlesztési tanácsokkal együttműködésben végzik.

Eddigi eredmények:

Létrejött alapszolgáltatások:	Kialakulás	Korszerűsödés
Családsegítő központok, alirodák	16	46
Gyermekjóléti szolgálatok, alirodák	13	38
Alapszolgáltatási központok, alirodák	65	13
Falugondnoki szolgálat	39	31
Idősek nappali ellátása	34	52
Támogató szolgálat	13	4
Közösségi ellátás	5	0
Hajléktalanok nappali ellátása	3	0

Férőhely növekedés a szociális és gyermekvédelmi szakosított ellátások területén:

Idősek bentlakásos otthona	385
Fogyatékosok lakóotthona	35
Gyermekek átmeneti otthona	16
Családok átmeneti otthona	36
Éjjeli menedékhely	20

A program *monitorozása* magában foglalja az egyedi projektek, illetve a három éves kistérségi program megvalósulása folyamán keletkező dokumentumok áttekintését és értékelését, valamint minden projekt megvalósításának legalább egyszeri helyszíni szemléjét. A projektek évenkénti befejezését követően a projektmegvalósító szervezet elszámolási adatlapot tölt ki. A program teljes zárása után (a harmadik év végén) a területi menedzser szervezet összesítő elemzést készít**.**

Cél a program jövőbeli folytatása az eddigiekhez hasonló támogatási kerettel.

2. Támogatott lakhatási program hajléktalan személyeknek

A 2005-ben indult program fő célja a hajléktalan személyek társadalmi kirekesztettségének csökkentése szociális intézményeken kívüli, önálló lakhatásuk támogatásával, ezáltal önálló életvitelük támogatása és társadalmi integrációjuk erősítése.

A programot a Hajléktalanokért Közalapítvány és az Összefogás a Budapesti Lakástalanokért és Hajléktalan Emberekért Közalapítvány hajtotta végre.

A program indítását a 1107/2004. (X.26.) Kormányhatározat az utcán élő hajléktalan emberek számának csökkentéséről, ellátáshoz juttatásáról és az utcai léttel kapcsolatos társadalmi konfliktusok kezeléséről nevesítette. A program szükségességét az indokolta, hogy a hajléktalan ellátórendszer – mely a rendszerváltozást követően épült ki Magyarországon – a korábbiakban vagy intézményes ellátást, vagy krízis-ellátást (éjjeli menedékhely, utcai szociális munka) nyújtott, viszont egyik sem biztosított lehetőséget a társadalmi integrációra. Ezért felerősödött az az igény, hogy a hajléktalan személyeket a társadalmi életbe és a munkaerő-piacra visszasegítő programok induljanak.

A támogatott lakhatási program finanszírozását a Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SZMM) és jogelődje biztosította. A két közalapítvány 2005-ben pályázatot írt ki a Budapesten, illetve a régiókban működő, hajléktalan-ellátó szervezetek számára. Első alkalommal 2005-2006 között folytak a programok, melyek keretében a hajléktalan személyek 12 hónapon keresztül támogatott albérletekben, munkásszállókon kaptak elhelyezést és pénzbeli lakhatási támogatást (melyhez önrészt kellett biztosítaniuk). A program során folyamatos szociális támogatást is biztosítottak számukra.

A projektekbe összesen 1200 főt vontak be (ebből 490 főt Budapesten, 753 főt a régiókban), zömében bentlakásos intézményekből, kisebb részben utcán élő hajléktalanok közül. Az eredeti cél az volt, hogy a program lezárása után 3 hónappal 300 fő megőrizze támogatott lakhatását. Az eredmények alapján 2006 végén, 3 hónap után 185 fő megőrizte támogatott lakhatását, viszont a program meghosszabbításra került 2007. I. félévéig.

A projektek szakmai munkájának segítése érdekében havonta működő regionális műhelyeket szerveztek. A monitorozást a hajléktalanellátás területén működő 7 regionális módszertani intézmény végezte, melyek helyszíni monitorozási látogatásokat végeztek, a 12 hónap alatt minimum háromszor. A pályázók számára kötelező, részletes, havi adatszolgáltatást írtak elő. Az első programok értékelésére 2006/2007-ben került sor, melyhez a bevont hajléktalan személyek körében végzett elégedettségi vizsgálat eredményeit is felhasználták.

A program rendelkezésére álló keret 2006-ban 302 m Ft, 2007-ben 130 m Ft volt. A támogatott lakhatási program fajlagos költsége lényegesen olcsóbb (mintegy 60%-a) az intézményes ellátásnak átmeneti szállón, illetve éjjeli menedékhelyen.

2007/2008-ban új pályázati program meghirdetésére került sor, összesen 123 M Ft költségkerettel, 410 fő bevonásával.

Az eredeti program fontos tapasztalata volt, hogy csak azok tudták megőrizni lakhatásukat a támogatás lejárta után, akik már eleve kellő jövedelemmel rendelkeztek, vagy viszonylag könnyen megszerezhették azt, és „csak” az életmód-váltásukat, kereső családtagjukkal való összeköltözésüket, önálló életvitelük visszaszerzését kellett segíteni. Ezért e program tapasztalataiból kiindulva kidolgozásra kerül az az ESZA forrásiból támogatott, nagyszabású pályázati program (kb. 5 000 m Ft keretből), amely 2009-2013 között legalább 3000 fő társadalmi és munkaerő-piaci integrációját célozza. A leendő programban a támogatott lakhatás és a szociális munka mellett a résztvevők képzését és foglalkoztatását is támogatni fogjuk. A program előkészítésére a két közalapítvány 2008-tól módszertani megalapozó munkát kezdett.

3. Idősbarát Önkormányzat Díj és Pályázat

A 2004-ben, a belügyminiszter és a szociális miniszter által (58/2004. (VI. 18.) ESZCSM-BM együttes rendelet) alapított Idősbarát Önkormányzat Díj célja elismerni az eddigi eredményeket, és felhívni a figyelmet arra, hogy helyi szinten az önkormányzatok tehetnek legtöbbet az időspolitika érdekében.

Az Idősbarát Önkormányzat Díjra valamennyi helyi (települési, megyei, kerületi, fővárosi) önkormányzat pályázhat, ha alapfeladatán túl példamutató kezdeményezéseket tett időskorú lakossága érdekében:

- aktív tevékenységükkel elősegítik az idős korúak életminőségének javulását, helyi szervezeteinek működését, illetve hozzájárulnak szabadidős programjaik megszervezéséhez,
- példamutató együttműködést alakítanak ki az idősügy területén tevékenységet folytató szervezetekkel, illetve személyekkel,
- a helyi közéletbe, illetve annak alakításába széleskörűen bevonják az időskorú polgárokat, illetve szervezeteiket.

A miniszterek a részletes pályázati kiírás elkészítése, a beérkezett pályázatok elbírálása, valamint a Díj adományozására vonatkozó javaslat megtétele céljából 5 tagú Idősbarát Önkormányzat Díj Bizottságot

hoztak létre, megbízatásuk 5 évre szól. Elnöke: a Nyugdíjasok Országos Képviselete Elnöke, akit a 2 miniszter közösen delegált.

A díj egy réztáblát tartalmaz, amelyre gravírozva feltüntetésre kerül az Önkormányzat neve, az „IDŐSBARÁT ÖNKORMÁNYZAT" szöveg, a Díj odaítélésének éve, az adományozó minisztériumok neve, továbbá egy Elismerő Oklevelet, valamint pénzjutalmat (1 millió Ft), amelyet a díjazott önkormányzat az idősügy területén használ fel. A Díjat a miniszterek ünnepélyes keretek között minden évben az Idősek Világnapjához kapcsolódóan adják át.

A pályázó önkormányzatok száma évente 110-120, az elnyerhető díjak száma évente hat darab. Az elmúlt öt évben mintegy 500 önkormányzatot mozgatott meg a díj elnyerésének lehetősége.

A beérkezett pályázatok eredményeinek összesítéseként 2004-ben elkészült egy, a minisztérium által szerkesztett és 2005 márciusában valamennyi polgármesterhez, megyei közgyűlési elnökökhöz, módszertani szociális intézményekhez, szociális szakembereket képző intézetekhez eljuttatott „Idősbarát Önkormányzatok" című kötet. A könyv a díjnyertes és az egyéb mintaértékű pályázatok mellett mintegy 100 oldalon bemutatja a különböző méretű települések idősbarát gyakorlatát a közlekedés segítésétől a többgenerációs programokig, az idősek sportjától a tanuláson át a mindennapi élet megkönnyítésére alkalmazott módszerekig. A kiadvány tartalmaz egy közérthető tanulmányt az idősek életminőségéről összehasonlító és számszaki adatokkal, valamint egy európai időspolitikai kitekintést is.

A legjobb gyakorlatok gyűjteménye megtalálható magyar nyelven a Szociális és Munkaügyi Minisztérium hivatalos honlapján letölthető formátumban is (http://www.szmm.gov.hu/main.php?folderID=880).

2.2. sz. függelék: A 2006-2008-ra vonatkozó, Társadalmi összetartozásról szóló nemzeti cselekvési terv (NCST) intézkedéseinek végrehajtásáról szóló beszámoló

Intézkedés megnevezése (Felelős szerv)	**Intézkedés rövid tartalma**	**Intézkedés időtávja**	**Végrehajtás státusza** (tervezett, induló, folyamatban, befejezett, felfüggesztve, folyamatos...)	**Indikátor, elvárt és jelenlegi eredmény**	**Forrás (millió Ft)**
1. fejezet: A munkaerő-piaci befogadás elősegítése, az inaktivitás csökkentése					
START program, Start Plusz program Start Extra program (SZMM)	Munkáltatók által igénybe vehető járulékkedvezmény pályakezdő fiatalok, gyermekgondozás, idős hozzátartozó ápolása után a munkaerő-piacra visszatérők, idős munkavállalók, tartósan álláskeresők, valamint tartós munkanélküliek, azon belül kiemelten alacsony iskolai végzettségű, illetve 50 év feletti munkavállalók foglalkoztatása esetén	Start: 2005- Start Plusz és Start Extra: 2007-2011	folyamatban	Kiváltott kártyák száma: Start: 88 000 (2008. június 20-ig) Start Plusz: 11 200 (2008. június 20-ig) Start Extra: 5000 (2008. június 20-ig)	Start: Start Plusz és Start Extra: 15 753 (2007-2011)
Aktív munkaerő-piaci eszközök (ÁFSZ): - munkaerő-piaci képzés - bértámogatással történő foglalkoztatás - önfoglalkoztatóvá válás támogatása	Az ÁFSZ által a munkanélküliek számára nyújtott munkaerő-piaci eszközök.	folyamatos	folyamatban	Munkaerő-piaci képzésben részt vettek száma: 41 800 fő (2007) Bértámogatással történő foglalkoztatás: 43 500 fő (2007) Önfoglalkoztatóvá válás támogatása: 4 900 fő (2007)	Munkaerő-piaci képzés: 14 728 (2007) Bértámogatással történő foglalkoztatás: 10 448 (2007) Önfoglalkoztatóvá válás támogatása: 1087 (2007)
Közcélú munka Közmunka Közhasznú munka (SZMM, önkormányzatok)	Átmeneti, támogatott foglalkoztatási formák a leghátrányosabb helyzetűeknek, melyeket az önkormányzatok vagy a munkaügyi központok szerveznek	folyamatos	folyamatban	Közcélú munka, havi átlagos létszám: 16 650 fő (2007) Közhasznú munka: 63 000 fő (2007) Közmunka: 15 000 fő (2007)	Közcélú munka: 15 120 (2007) Közhasznú munka: 11 350 (2007) Közmunka: 8900 (2007)
50 éven felüliek elhelyezkedését célzó központi	Az 50 éven felüli munkanélküliek munkaerő-piacra történő visszavezetését célzó, minden	2005-2007	lezárult	Programba bevontak száma: 65 000 fő	

munkaerő-piaci program (ÁFSZ)	megyére kiterjedően végrehajtott program.			Elhelyezkedett 50 éven felüli munkanélküliek száma: 40 000 fő	
A hátrányos helyzetű emberek, kiemelten a romák foglalkoztathatóságának javítása - HEFOP 2.3. intézkedés (SZMM)	Hátrányos helyzetű célcsoportok számára képzés és foglalkoztatáshoz juttatás, alternatív foglalkoztatási programok keretében	2004-2008	folyamatban	Programba bevontak száma: 31 000 fő OKJ-s képzettséget szerzett: kb. 6200 fő Foglalkoztatásba került: kb. 8300 fő	13 750
EQUAL program (SZMM, OFA)	Kísérleti programok támogatása a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának elősegítése érdekében: - hátrányos helyzetű emberek munkaerő-piacra való belépésének elősegítése, - az egész életen át tartó tanulás és befogadó munkahelyi gyakorlatok kialakítása; - a nemek közti munkaerő-piaci különbségek és a foglalkoztatási szegregáció csökkentése; - a menedékkérők társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának támogatása	2004-2008	folyamatban	Támogatott fejlesztési partnerségek száma: 39 db A projektekbe bevont elsődleges célcsoport: kb. 8760 fő (2007) termékek: 19 db	9815
Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatási rehabilitációs rendszerének fejlesztése (TÁMOP 1.1.1.) SZMM	Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat keretében képzési és foglalkoztatási programok biztosítása a rehabilitálható megváltozott munkaképességű személyeknek	2008-	induló	Programba bevontak száma, (cél): 9600 fő (2009-ig) Rehabilitációs programot sikeresen befejezők száma, (cél): 7800 fő	16 280
Rendszeres szociális segély (SZMM)	A tartósan munkanélküliek megélhetési támogatása, a rendszeres szociális segély 2006-tól a háztartás összes jövedelmének figyelembe vételével kerül megállapításra, a segélyezetteknek egyéni beilleszkedési megállapodást kell kötniük az önkormányzat által kijelölt szervvel, valamint fokozatosan kerül visszavonásra munkavállalás esetén	2006-	folyamatos	Rendszeres szociális segélyben részesülők száma: 184 000 fő (2007) Rendszeres szociális segély átlagos összege: 26800 Ft (2007)	40000 (2006) 59000 (2007)
A regionális módszertani családsegítő központok módszertani segítségnyújtása a családsegítő központoknak a rendszeres szociális segélyezettek beilleszkedési tervével kapcsolatos feladatok ellátásában (SZMM)	A családsegítő központok számára szakmai napok szervezésére került sor, protokollok kidolgozása kezdődött, térségi munkacsoportok felállítása kezdődött meg.	2006-2007	befejezett	A családsegítő központok 1228 településen végzik a beilleszkedési megállapodással kapcsolatos feladatokat	35,7

HEFOP 2.2.B. modellkísérleti program a munkaügyi és a szociális szolgáltatási rendszer összehangolt működésére (SZMM, SZMI)	Kidolgozásra került a közös ügymenetmodell, melynek kipróbálása 7 modellhelyszínen történt az inaktív emberek foglalkoztathatóságának javítására irányuló, egyéni esetkezelésen alapuló összehangolt munkaügyi és szociális szolgáltatás-nyújtás keretében	2007-2008	befejezett	Egyéni fejlesztési folyamatban részt vevők száma: 751 fő	240 (csak a modellhelyszínekre)
A társadalmi befogadás elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével - HEFOP 2.2. pályázati és 2.2.A. központi program (SZMM, SZMI)	Pályázati program keretében a szociális területen dolgozó szakemberek számára a kliensek foglalkoztathatóságának javítására irányuló képzések zajlottak le	2004-2008	folyamatban	Képzettséget szerzettek száma (nyílt pályázat): 21000 fő Képzettséget szerzettek száma (központi program): 1111 fő	4223 (beleértve a fönti 2.2.B. projekt költségvetését is)
A társadalmi befogadást támogató szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése - HEFOP 4.2. intézkedés (SZMM)	Bölcsődék, fogyatékosok és hajléktalanok nappali intézményeinek létesítése, korszerűsítése		befejezett	Létesített/korszerűsített férőhelyek: kisgyermekek napközbeni ellátása: 921 férőhely / 34 intézményben fogyatékosok nappali ellátása: 594 férőhely / 29 intézményben Hajléktalanok nappali ellátása: 380 férőhely / 8 intézményben	8767
A szociális intézményekben élő fogyatékos, pszichiátriai, szenvedélybeteg, ill. hajléktalan személyek munka-rehabilitációs és fejlesztő, felkészítő foglalkoztatásának átalakulása (SZMM)	Az intézményeken belüli foglalkoztatásba az elmúlt két évben az intézményi ellátottak jelentős része bevonásra került, melynek révén javulnak munkaképességeik és esélyeik az önálló munkavégzésre.	2006-	folyamatos	Munka-rehabilitációs foglalkoztatásban érintettek: 3896 fő (2007) Fejlesztő-felkészítő foglalkoztatásban érintettek száma: 4463 fő (2007)	2006: 4 000 2007: 2 500 2008: 5 600
A szociális szolgáltatások foglalkoztathatóságot segítő szolgáltatásainak fejlesztése (TAMOP 5.3.1. intézkedés) (SZMM)	Az inaktív, hátrányos munkaerő-piaci helyzetű emberek számára a szociális szolgáltatást nyújtó intézmények egyéni fejlesztési terven alapuló, az önálló életvitelre és a munkavállalásra felkészítő, a munkavállalás akadályait kiküszöbölő fejlesztést, szolgáltatásokat nyújtanak	2008-2011	tervezett	Programba bevontak száma (cél): 3000 fő Egyéni fejlesztési tervet sikeresen teljesítők száma (cél): 2400 fő	3600
Fogyatékos és megváltozott munkaképességű emberek komplex rehabilitációs rendszerének kialakítása (TÁMOP 5.4.8.) (SZMM, ORSZI)	Cél a fogyatékossággal élők és megváltozott munkaképességű személy egy részének rehabilitálása, visszavezetése a munka világába. Ennek érdekében új típusú, a megmaradt képességek feltárására fókuszáló fogyatékossági felülvizsgálati és minősítési rendszer kiépítése, komplex rehabilitációs	2008-2013	induló	Kiképzett szakemberek száma (cél): 400 fő 2010-ig, Felállított komplex rehabilitációs szakértői bizottságok száma (cél): 38 2010-ig	4310 (2008-2010)

	szakértői bizottságok felállítása országos szinten.				
A közcélú foglalkoztatásra fordítható keret és a rendszeres szociális segély keretének átjárhatóvá tétele (SZMM)	A helyi önkormányzatok dönthetnek úgy, hogy saját forrásuk mellé a rendszeres szociális segélyezett pénzbeni ellátását - közcélú foglalkoztatása esetén - átcsoportosítsák munkabérre.	2007-		Foglalkoztatottak havi átlagos létszáma: 178 fő	
Helyi foglalkoztatási kezdeményezések és szociális gazdaság típusú programok - ROP 3.2. (NFGM)	A program a helyi foglalkoztatási stratégiák kialakítását, annak a megyei/régiós/országos stratégiákhoz való illeszkedését, valamint a helyi foglalkoztatási kezdeményezések (szociális gazdaság típusú programok) ösztönzését, összehangolását és végrehajtását támogatja.	2004-2008	folyamatban	Kidolgozott helyi/térségi foglalkoztatási stratégiák, paktumok száma: 90 db (2007) A projektek keretében szervezett rendezvényeken, képzéseken résztvevők száma: 23 107 fő (2007) A szociális gazdaságban támogatott foglalkoztatási projektek száma: 44 db (2007) A támogatás hatására létrejött munkahelyek száma: 659 db (2007) A támogatás hatására létrejött munkahelyek száma a 4 legfejletlenebb régióban: 553 db (2007)	6 370 (2004-2007)
Szenior tanácsadók képzése (SZMM)	Önkéntes nyugdíjas kortárs segítők képzése a közösségi tevékenységek ösztönzése érdekében	2007-2008	folytatódó	Kiképzett tanácsadók száma: 170 (2008)	16,25 (2007-2008)
A fogyatékossággal élők általános, valamint nyelvi és szakmai képzésének ingyenessége (SZMM)	Hátrányos helyzetűek, köztük fogyatékossággal élő felnőttek ingyenes általános, nyelvi valamint szakmai képzésének biztosítása.	2005-2007	Befejezett	Támogatott képzésben részesültek száma: 4054 fő, közülük fogyatékossággal élők: 3829 fő	1440 (2006-2007)
„Lépj egyet előre” program (SZMM, FSZH)	Alacsony iskolai végzettségűek számára a következő képzettségi fokozat megszerzésének támogatása, egyéni mentorálással	2006-2008	Az első pályázati program 2008-ban befejeződik, de 2009-2010-ben	A képzést sikeresen elvégzők száma: kb. 15000 fő (2006-2007) Csak általános iskolai végzettségűek aránya: 72% Romák aránya a résztvevők között: kb. 30%	6200 (2006-2008)

			újabb program		
Világ-nyelv Program - Előre fuss alprogramja (OKM)	Hátrányos helyzetű, illetve sajátos nevelési igényű tanulók idegennyelv-oktatásának támogatása	2003-2006	felfüggesztve	A programban részt vevők száma: 150 fő (2006)	6,5 (2006)
Térségi integrált szakképző központok (TISZK) létrehozása (SZMM)	2004-2008 között megalapozásra került az új típusú, moduláris, a munkaerő-piaci igényekhez jobban alkalmazkodó szakképzési rendszer. Sor került tananyagfejlesztésre, tanár-továbbképzésekre és a szakképző központok infrastrukturális fejlesztésére. A program 2008-2013 között újabb intézmények bevonásával folytatódik.	2004-	folyamatban	Létrehozott TISZK-ek száma: 16 db modulrendszerű szakképzésbe bekapcsolódó partnerintézmények száma: 110 db a TISZK-ben tanuló gyerekek száma: 23 514 fő (2008) szakképzésben végzett tanulók száma a TISZK-ek partnerintézményeiben: 73473 fő	17 746 (2004-2008)
Szakiskolai Fejlesztési Program II. (SZMM)	A szakiskolák átfogó szakmai-módszertani fejlesztése, tanár-továbbképzés, a tanulók felkészítése szakképző évfolyamra történő átlépésre.	2006-2011	folyamatban	Programban részt vevő szakiskolák száma: 42 (2008) Programban részt vevő tanulók száma: 784 (2007)	4522 (2006-2008)
Egyenlő Bánásmód Hatóság munkája (SZMM, EBH)	A 2005 óta működő EBH mindennemű diszkriminációs esetben jogosult hatósági eljárást lefolytatni és szankciókat megállapítani. Emellett társadalmi tájékoztatási, tudatformálási tevékenységet is végez.	2005-	folyamatos	Érdemi döntéssel lezárult ügyek: 185 (2007) Ebből jogsértést megállapító határozatok száma: 29 (2007)	199,5 (2006) 197,4 (2007) 187,8 (2008)
Roma Antidiszkriminációs Ügyfélszolgálati Hálózat (IRM)	A roma származásuk miatt hátrányos megkülönböztetést szenvedett emberek részére a Hálózat tagjaként eljáró ügyvédek ingyenesen adnak tanácsot, okiratot szerkesztenek és peres képviseletet is vállalnak.	2001-	folyamatos	Ügyfélfogadási helyek száma: 46 (2007) Közreműködő ügyvédek száma: 30 (2008)	67,7 (2008) (évente állandó)
Pártfogó Felügyelői Szolgálat és Jóvá-Tett-Hely Közösségi Foglalkoztató (IRM)	A bűnelkövetők társadalmi integrációját elősegítő szervezet, amely a munkaerő-piaci integráció érdekében speciális programokat működtet A közösségi foglalkoztató folytatta munkáját, és hasonló intézmény került felállításra Miskolcon is	2003-	folyamatos	Munkaerő-piaci képzésen részt vett pártfogó felügyelők száma: 120 fő (2006-2007) A közösségi foglalkoztató programjain részt vevők száma: 875 fő 3293 alkalommal (2007) A miskolci foglalkoztató programjainak részt vevő személyek száma: 557 fő, 992	4988 (2006) 5384 (2007) 5374 (2008)

				alkalommal (2007)	
Jogi Segítségnyújtó Szolgálat (IRM)	2004. óta a hátrányos szociális helyzetben lévők számára peren kívüli ügyekben jogi tanácsadást, okiratszerkesztést biztosít; 2008. januárjától peres eljárásokban pártfogó ügyvédet biztosít a rászorulóknak, kiterjedt ügyfélfogadási rendszerén keresztül.	2004-	folyamatos	Jogsegélyben részesült ügyfelek száma: 9645 fő (2007)	73,8 (2006) 80,4 (2007) 85 (2008)
Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermekjogi Közalapítvány (BEGYKA) munkája (SZMM, BEGYKA)	Jog- és érdekvédelmet hivatottak elősegíteni az egészségügyben működő betegjogi és a 2003-tól a szociális, illetve a gyermekvédelmi alap-és szakellátások területén működő ellátottjogi, illetve gyermekjogi képviselők.	folyamatos	folyamatban	betegjogi képviselők száma: 52 fő (2007) ellátottjogi képviselők száma: 26 fő (2007) gyermekjogi képviselők száma: 26 fő (2007)	220 (2008)
Középületek és közszolgáltatások akadálymentesítése (ÚMFT) (SZMM)	Az ÚMFT keretében sor kerül a kormányzati és önkormányzati fenntartásban lévő közintézmények jelentős részének akadálymentesítésére, több pályázati körben.	2007-2013	folyamatban	Akadálymentesített középületek száma (cél): 3500 (2010)	TIOP: 3 770 (2007-2010) KMOP: 1 060 (2008-2009) ROP: 6411 (2007-2008 (KMOP nélkül)
Akadálymentesítés módszertani hátterének megteremtése (TÁMOP 5.4.5.)	Akkreditált képzési tananyagok kidolgozása az akadálymentesítés szakmai megalapozása érdekében	2008-2010	folyamatban	Kidolgozott akkreditált tananyagok száma (cél): 25 db	840
Hátrányos helyzetű csoportokkal szembeni előítéletesség csökkentését célzó kampányok (ÚMFT)	Az ÚMFT keretében elsősorban romák és fogyatékossággal élők média-képzését és antidiszkriminációs műsorok készítését támogatjuk, valamint a területen dolgozó civil szervezetek munkáját	2009-2010	tervezett	Indikátorok: kiképzett média-szakemberek száma elkészített műsorok száma	1 500
Népegészségügyi Program - emlőrák-szűrés - méhnyakrák-szűrés - vastag- és végbél szűrővizsgálatok	45-65 év közötti női lakosság szervezett keretek között történő emlőrák-szűrése 25-65 év közötti női lakosság szervezett keretek között történő méhnyakrák-szűrése Meghatározott területeken modelljellegű vastag- és végbél szűrőprogram 45-65 év közötti férfiak és nők számára	2001- 2003- 2005-	folyamatos	Emlőrák-szűrésre behívottak száma: 391343 fő Átszűrtségi arány a behívottak között: 52,49% Méhnyakrák-szűrésre behívottak száma: 307432 fő Átszűrtségi arány: 6% Átszűrtségi arány a két modellhelyszínen: 40%	Emlőrák-szűrés: 121,8 (2007) Méhnyakrák-szűrés: 100,3 (2007) Vastag- és végbél szűrővizsgálatok: 69 (2006-2007)

2. A gyermekszegénység elleni küzdelem					
A nők munkaerő-piaci részvételének támogatása - HEFOP 1.3. (SzMM)	A pályázati program olyan projekteket támogat, amelyek a nők szükségleteihez igazodva szerveznek személyre szabott, egyéni fejlesztési terv alapján meghatározott képzéseket és támogató szolgáltatásokat a munkaerőpiacra való visszatérés vagy vállalkozóvá válás érdekében.	2004-2008	Folyamatos	Képzési programba bevont nők száma: 4372 fő (2007) Képzési programot sikeresen elvégzett nők száma: 3266 (2007) Tanácsadási programba bevont nők száma: 2865 fő (2007) Tanácsadási programot sikeresen elvégzett nők száma: 779 (2007)	2468
Óvodák és általános iskolák felújítása és bővítése - ROP 2.3. pályázat (OKM)	Óvodák és általános iskolák infrastrukturális fejlesztése, különös tekintettel azokra a településekre, amelyeken magas a hátrányos helyzetű csoportok és a roma lakosság aránya. Hasonló pályázatokra a 2007-2013-as időszakban is sor kerül.	2004-2008	folyamatban	Támogatott intézmények száma 127 db (2008) A beruházások által létrehozott plusz férőhelyek száma (cél): 4047 db (2008)	13 785
Ingyenes étkeztetés hátrányos helyzetű gyerekek számára a bölcsődékben, óvodákban és általános iskolákban (SzMM)	A bölcsődébe, óvodákba és az általános iskolák alsó tagozatába járó rászoruló gyermekek számára a kedvezményes, illetve ingyenes étkezés biztosítása. 2008. évtől az általános iskola ötödik osztályában is bevezetésre került.	2003-	folyamatos	Ingyenes étkeztetésben részesülő hátrányos helyzetű gyerekek száma a bölcsődékben 4 671 fő (2007) az óvodákban 90 507 fő (2007) az általános iskolákban 126 926 fő (2007)	Bölcsődei étkeztetés: 153 (2008) Óvodai étkeztetés: nincs adat Általános iskolai étkeztetés: 600 (2008) Nyári ingyenes étkeztetés: 1200 (2008)
Integrációs felkészítés és képesség kibontakoztató felkészítés (OKM)	A halmozottan hátrányos helyzetű (köztük roma) tanulók iskolai sikerességének elősegítése, a szegregált oktatás felszámolása. A képesség-kibontakoztató felkészítés azokat az évfolyamokat érinti, ahol az integrált oktatás még nem került bevezetésre. 2007-től az óvodákba járó halmozottan hátrányos gyermekekre is kiterjed.	2003-	folyamatos	Integrációs felkészítésben résztvevők száma: 24 290 fő (2007/2008-as tanév) Képesség-kibontakoztató felkészítésben résztvevők száma: 9 524 fő (2007/2008-as tanév)	Integrációs felkészítés: kb. 1 500 (2008) Képesség kibontakoztató felkészítés: 190 (2008)
Útravaló ösztöndíjprogram	A program 4 komponense: Út a	2005-	folyamatos	Az esélyegyenlőségi pályázatokon	Összesen a négy

(OKM)	középiskolába, Út az érettségihez, Út a szakmához (együtt: Esélyegyenlőségi alprogramok), valamint az Út a tudományhoz program a tehetséges, de nehéz körülmények között élő hátrányos helyzetű diákok iskolai előrejutását segíti. A program minden évben meghirdetésre kerül.			nyertes diákok száma: 11 837 fő (2007) Az esélyegyenlőségi pályázatokon nyertes mentorok száma: 5213 fő (2007)	alprogramra 1 940 (2006) Esélyegyenlőségi alprogramok: 2 000 (2007) 2 000 (2008) Út a tudományhoz: 25,7 (2007)
Arany János Tehetséggondozó Program és Arany János Kollégiumi Program (OKM)	Ösztöndíjprogram, amely a hátrányos helyzetű gyermekek számára tehetséggondozást, személyiség- és képességfejlesztést biztosítás, valamint elősegíti a felsőoktatási intézményekbe, érettségihez jutást.	2000-	folyamatos	Az Arany János Tehetséggondozó Programba járó diákok száma 3000 fő (2008) Arany János Kollégiumi Programba járó diákok száma 620 fő (2008) Arany János Kollégiumi Szakiskolai Programba járó tanulók száma 75 fő (2008)	Arany János Kollégiumi Program 806,38(2006-2007) Arany János Tehetséggondozó Program 4308,46 (2006-2007) Arany János Kollégiumi – Szakiskolai Programja 105 (2007)
Tanoda Program (OKM)	A Tanoda program a hátrányos helyzetű, főként roma gyermekek iskolai sikerességét segíti elő iskolán kívüli eszközökkel.	2004-	folyamatos	Tanodák száma 77 db (2007) Tanodai programokban résztvevő tanulók száma: 1874 fő (2007)	532 (2006) 926 (2007 519 (2008)
Pozitív diszkrimináció a felsőoktatásban - felvételi eljárás és mentorprogram (OKM)	Speciális kedvezmények (2007/2008-ban többletpontok) biztosítása a felsőoktatási felvételi eljárás során a hátrányos helyzetű fiatalok számára, majd mentorprogram segítségével a felvételt nyert hallgatók egyéni segítése.	2005-	folyamatos	A pozitív diszkrimináció keretében felsőoktatási intézménybe felvételt nyert hallgatók száma: 706 fő (2007) A pozitív diszkrimináció keretében felsőoktatási intézménybe költségtérítéses képzés keretében felvételt nyert hallgatók száma: 122 fő (2007) Felsőoktatásba jelentkező hátrányos helyzetű fiatalok száma: 3681 fő (2007)	Mentorprogram: 22 (2006) 83 (2007) 30 (2008)

				Felsőoktatásba jelentkező halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok száma: 1102 fő (2007) A programban részt vevő, mentorált hallgatók száma: 381 fő (2007/2008) A mentoráltak közül magukat románnak vallók aránya: 10 % (2007/2008)	
"Több fogyatékos fiatalt a felsőoktatásba" program (OKM)	A felsőoktatásban tanuló fogyatékos fiatalok számának növelése érdekében minden évben konferencia kerül megrendezésre, a felvett hallgatók után pedig az intézményeknek kiegészítő állami normatíva jár. A felsőoktatásban tanuló fogyatékos fiatalok száma évről-évre nő.	2006-2008	folyamatos	Felsőoktatási tanulmányokat folytató fogyatékossággal élő hallgatók száma 559 fő (2007)	53,8 (2006) 58,6 (2007) 67,0 (2008)
Ingyenes ECDL tanfolyami képzés biztosítása látás-és hallássérült fiataloknak (OKM, SZMM)	Az érettségizett munkanélküli hallás és látásfogyatékossággal élő hallgatók számára az ECDL tanfolyam elvégzésével Nemzetközi Számítógépes Igazolvány megszerzésének lehetősége, valamint egyidejűleg elhelyezkedési lehetőség biztosítása a munka világában.	2006-2007	befejezett (folytatását tervezik)	Ingyenes ECDL tanfolyamot eddig sikeresen elvégző hallássérült fiatalok száma 12 fő (2007) Ingyenes ECDL tanfolyamot eddig sikeresen elvégző látássérült fiatalok száma 137 (2005)	*2006:* 1,2 *2007:* 1,2 *2008:* 0,6
A 0-3 évesek intézményeinek bővítése - ROP-ok (SZMM)	Az intézményes kisgyermekellátás (bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet) bővítése, valamint a szolgáltatások rugalmassá tétele a Regionális Operatív Program forrásainak segítségével.	2008-2013 (több pályázati körben)	folyamatban	Létrehozott / korszerűsített férőhelyek száma (cél): 15000 (2015)	Nincs pontos adat
A családtámogatási rendszer működése (SZMM)	A nagyobb szegénységi kockázatnak kitett családok (három- és többgyermekes, és egyszülős családok) jövedelmi helyzetének javítása a családi pótlék összegének differenciált emelése révén.	2006-	folyamatos	Családi pótlékban részesülő családok havi átlagos száma 1 224 344 db (2007) A családi pótlék összegének emelkedése a három vagy több gyermeket	318 213 (2006) 348 510 (2007) 369 828 (2008)

				nevelő családokban 6,1 – 7,9% (2008) a többi családtípusban 4,5% (2008)	
Gyermekjóléti központok kialakítása (SZMM)	Gyermekjóléti központok létrehozása minden 40 ezer főnél nagyobb településen, illetve önkormányzati társulásos formában a kisebb településeken is. A gyermekjóléti központok lakótelepi és kórházi szociális munkát, kapcsolattartási ügyeletet és készenléti szolgálatot működtetnek.	2004-	folyamatos	Gyermekjóléti központok száma Cél: 43 db (2007) Tény: 53 db (2007)	78,8.(2006) 93,2 (2007) 93,6 (2008)
Speciális szükségletű gyermekek szakellátásának bővítése (SZMM)	Speciális gyermekotthoni hálózat bővítése.	2004-	folyamatos	Speciális gyermekotthoni férőhelyek száma: 413 db (2006) 518 db (2008)	69 (2006)
Biztos Kezdet program fejlesztése (SZMM)	Helyi szinten koordinált segítő szolgáltatások a hátrányos helyzetű kisgyermekes családok számára, melyek a gyermekekkel kapcsolatos korai problémafelismerő és fejlesztő tevékenységeket, a szülői kompetenciák fejlesztését és egészségfejlesztő programokat biztosítanak. A program 2004-2006 között kb. 50 modellhelyszínen működött, cél egységes módszertan kialakítása és ennek alapján a szolgáltatás elterjesztése.	2008-2013	tervezett	Működő programok száma: 52 db (2008) A programokba bevont gyerekek száma (cél): 8000 fő (2010) Tényadat: 400 fő (2008) Fejlesztő tevékenységben részesülő gyermekek száma (cél): 2600 fő (2010)	Módszertani megalapozás 1 300 (2007-2013) Programok országos szinten való elterjesztése 6 220 (2007-2013)
A családon belüli erőszak elleni küzdelem érdekében működtetett regionális kríziskezelő hálózat, fővárosi Kríziskezelő Központ, országos kríziskezelő és információs telefonszolgálat és titkos menedékház (SZMM, SZMI)	A családon belüli erőszaktól fenyegetett, illetve annak áldozataivá vált személyek (szülő, gondviselő, gyermek) befogadása és számukra komplex segítségnyújtás. Elemei a regionális kríziskezelő hálózat, mely a családok átmeneti otthonainak bázisán működik, a nap 24 órájában ingyenesen hívható zöld szám (OKIT), valamint egy titkos menedékház.	Regionális: 2004- Országos, OKIT és Titkos Menedékház: 2005-	folyamatos	A regionális kríziskezelő hálózatnál ellátásban részesültek száma: 1361 fő (2007) Segélyhívások száma a telefonszolgálatnál: 83 688 db (2007) Elhelyezésben részesültek száma a titkos menedékházban: 262 fő (2007)	Regionális Kríziskezelő Hálózat: 40 (2006) 40 (2007) 44 (2008) Országos Kríziskezelő, OKIT és Titkos Menedékház: 89,7 (2006) 76,3 (2007) 78,3 (2008)
Áldozatsegítő Szolgálat (IRM Központi Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálata)	Az áldozatsegítő szolgálat országosan nyújt különböző támogatásokat a bűncselekmények áldozatainak: szakjogászi segítségnyújtás, azonnali pénzügyi segély,	2006-	folyamatos	Állami kárenyhítési kérelmek száma: 411 db (2007) Állami kárenyhítést megállapító	440 (2006) 440 (2007) 440 (2008)

	érdekérvényesítés elősegítése, állami kárenyhítés. Az áldozatsegítő szolgálat minden hozzá fordulónak széles körű tájékoztatást ad. Pszichológiai segítséget kizárólag nevelési tanácsadók, illetve civil szervezetek segítségével, külön megállapodás alapján tudnak biztosítani a megyei szolgálatok (így pl. a fővárosban az ESZTER Ambulancián keresztül).			határozatok száma: 210 (2007) Kárenyhítésként megítélt összeg: 45 millió Ft (2007) Tájékoztatások száma: 3802 db (2007) Szolgáltatások iránti kérelmek száma: 7288 db (2007)	
Nemzeti csecsemő-és gyermekegészségügyi program végrehajtása (EÜM, Országos Gyermekegészségügyi Intézet)	A program fő céljai: az ellátási rendszerekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, a táplálkozás mennyiségi és minőségi javítása, és a 0-3 éves korosztály életminőségének javítása és korai fejlesztése. Fő eredmények: fontosabb eredmények: bevezetésre került az újszülöttek anyagcserebetegségeinek tandem-szűrése; emelkedett az iskolai védőnők száma; javult az anyatejes ellátás és az erre vonatkozó kommunikáció; módosult és kiterjedté vált a védőoltás rendszere; elindult a szívtranszplantáció; a megbetegedésekre vonatkozó adatgyűjtés szabályozott lett.	2005-	folyamatos	Szoptatott csecsemők aránya (6 hónapos korig): 62,4% (2006) Bababarát Kórházak száma: 7 db (2007) 19 év alatti terhesség-megszakítások száma: 5293 eset (2007) Gyerek-rehabilitációs kapacitás bővítése, ágyszám: 301 db (2007)	20 (2006) 0 (2007) 98 (2008)
Kábítószerügy: Alacsony-küszöbű szolgáltatások elterjesztése (SZMM)	A szenvedélybetegek alacsonyküszöbű szolgáltatásai (Pláza program, Biztonságos Szórakozóhely Program stb.) 2007-től definiálásra kerültek a Szociális törvényben, valamint normatív finanszírozásra váltak jogosulttá. A szolgáltatások elterjesztését segíti a 2008-ban induló Gyermekek és fiatalok integrációs programjai ESZA-finanszírozású pályázati program is.	2006-2008 TAMOP 5.2.5: 2008-2010	folyamatban	Szenvedélybetegek alacsonyküszöbű szolgáltatásainak száma: 71 db (2008) A szolgáltatásokkal elért gyermekek/fiatalok száma: cél 50 fő (2010) A programba bevont gyermekek/fiatalok száma: cél 20 fő (2010)	170 (2006) 143 (2007) 125 (2008) TÁMOP 5.2.5: 490 (2008-2010)
Kábítószerügy: Reintegrációs szolgáltatások megerősítése (SZMM)	A munka-rehabilitációt és fejlesztő-felkészítő foglalkoztatást biztosító rehabilitációs intézmények és félutas házak rendszerét fejleszteni kell.	2006-2008	folyamatban	Szenvedélybetegek reintegrációját / reszocializációját végző intézmények száma: 24 db (2007) Szenvedélybetegek közösségi	50 (2006) 70 (2007) 50 (2008)

				ellátásainak száma: 71 db (2008)	
3. A területi és lakhatási hátrányok mérséklése					
Terület- és régiófejlesztési célelőirányzat (NFGM)	A decentralizált módon - a regionális és megyei területfejlesztési tanácsok által – elosztott költségvetési források zömében infrastrukturális fejlesztésekhez, önkormányzati alapfeladatok megoldásához, a helyi gazdaság fejlesztéséhez adhatóak.	2006, 2008	folyamatos	teremtett munkahelyek száma: 1031 (2006. évi pályázatok); óvoda, iskola, szociális intézmény létesítése, felújítása: 226 (2006. évi pályázat)	9 000 (2006) 3 900 (2008)
Területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú támogatás (NFGM)	A települések infrastrukturális feltételeiben meglévő területi fejlettségi különbségek mérséklése	2006-2008	folyamatban		
A leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása előirányzat (NFGM)	A decentralizált módon elosztott előirányzat a leghátrányosabb helyzetű kistérségek számára nyújt támogatást a versenyképesség növeléséhez, munkahelyteremtéshez, önkormányzati és részben turisztikai fejlesztésekhez.	2006-	folyamatos		9 000 (2006) 5 800 (2007) 5 800 (2008)
Címzett és céltámogatások	A települési önkormányzatok a közszolgáltatások fejlesztéséhez kapcsolódó nagy összegű beruházásaik finanszírozásához címzett- és céltámogatásokat vehettek igénybe, pl. egészségügyi intézmények rekonstrukciója és gépbeszerzései, közkulturális, közoktatási, gyermekvédelmi intézmények felújítása, bentlakásos szociális intézmények fejlesztése, ivóvízminőség-javító és szennyvíz-beruházások hoz. 2007-től új címzett támogatások megítélésére nem kerül sor, céltámogatásokra pedig csak szűk körben egészségügyi gépműszer beszerzéshez.	1992-	folyamatban	Címzett támogatásból megvalósuló beruházások száma 2006-ban: egészségügyi ágazat: 13 kultúra: 11 oktatás: 28 szociális ágazat: 6 vízgazdálkodás: 3	63 800 (2006) 57 500 (2007) 53 000 (2008)
Cserehát Térségfejlesztési Mintaprogram (SZMM)	A UNDP együttműködésével megvalósuló komplex fejlesztési mintaprogram a Cserehátón, tíz, romák által sűrűn lakott mikrotérségből álló területén valósít meg gazdaság-élénkítő, foglalkoztatás-bővítő, közösségfejlesztő, szolgáltatásokhoz való	2005-2009	folyamatban	Megvalósult "tanulóprojektek" száma: 99 db Támogatott "nagyprojektek" száma: 12 db Támogatást kapott nagyprojektek által érintett települések száma:	481 (2005-2008)

	hozzáférést javító fejlesztéseket,			228 db A tanulóprojektek megvalósítása során foglalkoztatottak száma: 1050 fő A program során megalakult önsegítő csoportok száma: 61 db	
"Élhetőbb faluért" Program (SZMM)	600 halmozottan hátrányos helyzetű településre terjed ki a helyi közösségfejlesztő programokat, a helyi kulturális és ökoturizmus megélénkülését, valamint közmunkaprogramok keretében szociális és település-üzemeltetési feladatok ellátását támogató program.	2002-	folyamatos	Támogatott közmunkaprogramokat megvalósító települések száma: 225 (2006) Közmunkaprogramokban foglalkoztatottak száma 948 fő (2006) Romák aránya a foglalkoztatottak között: 34%	Közmunkaprogram: 276 (2006) Egyéb forrás: 60 (2006) 115 (2007) 100 (2008)
LEADER+ típusú vidékfejlesztési projektek - I. NFT, AVOP (FVM)	A mintegy 70 kiválasztott akciócsoport kisléptékű infrastruktúra-fejlesztési, foglalkoztatást javító beruházásokat valósíthat meg helyi összefogásban.	2004-2008		támogatott helyi akciócsoportok száma: 70 létrehozott új munkahelyek száma: 140 (2006)	4 800 (2004-2008)
Szociális földprogram (SZMM)	A program a mezőgazdasági termelésre alkalmas vidéki területeken élő inaktív (zömében cigány) lakosság számára teremt lehetőséget mezőgazdasági kistermelésre, állattartásra.	1992-	folyamatos	A programban részt vevő települések száma: 180 db (2007) A programban támogatott családok száma: 14 335 (2007)	200 (2006) 300 (2007) 112 (2008)
Városi területek rehabilitációja - ROP 2.2. (NFGM)	A program a helyi önkormányzatok innovatív település-rehabilitációs akcióihoz nyújt segítséget, leromlott városi területek megújításával, új gazdasági, közösségi, szociális funkciók megjelenésének támogatásával, barna- és zöldmezős beruházásokkal.	2004-2008	folyamatban	A rehabilitált városi területek száma: 20 db (2007) A rehabilitált városi terület lakossága: 216 255 fő (2007)	24 398 (2004-2007)
Hároméves kistérségi szociális felzárkóztató programok (SZMM)	A pályázat útján támogatott kistérségi szociális felzárkóztató programok a hátrányos helyzetű térségekben és a kistelepüléseken hiányzó szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátási formák fejlesztését teszik lehetővé. Minden évben kb. két-három újabb kistérségben indul el a három éves program, melynek eredményeként a térségben a szociális és	2001-	folyamatos	Támogatott térségek száma: 15 (2001-2007 között) Egy kistérségre jutó éves forrás: 110-120 m Ft (2007)	Minisztériumi és decentralizált együtt: 730 (2006) 680 (2007) 720 (2008)

	gyermekjóléti ellátások színvonala az országos átlagra vagy a fölé emelkedik.				
Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése az elmaradott régiókban - HEFOP 4.3. (EüM)	A program keretében az észak-alföldi régióban létrejön egy regionális egészségcentrum modellintézmény, illetve orvosi rehabilitációs központok és ápolási intézmények kialakítása is megtörténik. Számszerű cél 2008-ra a korai halálozások számának csökkenése 5843 főről 5259 főre a hátrányos helyzetű régiókban, és országosan háromszázzal több rehabilitációs ágy kialakítása.	2004-2008	folyamatban	Felújított vagy újjáépített alapterület: 52 987 m^2 (2008) Átalakított ágyszám - kialakított rehabilitációs ágyak száma: 320 (2008) Korai halálozások száma a 3 leghátrányosabb régióban, célérték (2008): 5259 fő	40 803,8 (2004-2008)
Nemzeti Ivóvízminőség javító program (KVVM)	Az időszak alatt több helyszínen tovább folytatódott a Nemzeti Ivóvíz-minőség javító program, melynek végső célja, hogy az ország teljes területén elérhetővé váljon az egészséges ivóvíz. A program befejezése az ÚMFT KEOP keretéből tud megtörténni.	2001-2009	folyamatban	Megvalósított ivóvíz-minőség javító programmal érintett lakosság száma: 129 000 fő (2008) Észak-alföldi ivóvíz projekttel érintett lakosság száma, cél: 110 000 fő (2009) A nem megfelelő minőségű ivóvízzel ellátott lakosok száma: 2 409 143 fő (2008).	Hazai forrás: 11 950 (2006) Önkormányzati forrás: 1050 (2006) EU-s forrás: 10 660 (2006)
Szennyvízelvezetési- és tisztítási programok (KVVM)	Folytatódtak a szennyvíz elvezetési és tisztítási programok is, melyek célja, hogy programban 2015-re megvalósuljon a 87%-os csatornázottsági arány a lakások tekintetében.	2003-2015	folyamatban	Csatornahálózatba bekötött lakások aránya: 67,5% (2006) Csatornázott területen élő lakosság az összlakosság %-ában: 75,7 % (2006)	Forrás: címzett és céltágmogatások: 63800 (2006) KEOP: 3595,4 hazai; 23213,4 uniós (2006-2007) ISPA/KA: 93747 hazai; 262211 uniós (2006-2007) KIOP: 5185 hazai; 20741 uniós (2006-2007)
Hátrányos helyzetű régiók és	A program keretében a hátrányos helyzetű	2004-2008	folyamatban	A megépített vagy felújított négy-	27 050 (2004-2007)

kistérségek elérhetőségének javítása (alsóbbrendű utak felújítása) - ROP 2.1. (NFGM)	területek elérhetőségének javítására irányuló alsóbbrendű utak felújítása, hiányzó bekötőutak létesítése és a helyi tömegközlekedés fejlesztését célzó beruházások valósulnak meg 2008 végéig.			és ötszámjegyű utak hossza: 503 km (2007) Támogatott tömegközlekedési projektek száma: 20 db (2007) Utak építésével vagy felújításával közvetlenül érintett települések összlakossága: 1 117 807 fő (2007)	
Könyvtári szolgáltató rendszer és könyvtárbusz program (OKM)	A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer és a mozgókönyvtár program a könyvtári rendszer egésze által biztosított dokumentumokat és információs szolgáltatásokat juttatja el a falvakba és kistelepülésekre.	2005-	folyamatos	Kialakított könyvtári szolgáltató helyek száma: 1502 (2008) Üzembe helyezett könyvtárbuszok száma: 2 (2008) Könyvtárbuszokkal elért települések száma: 50 (2008)	Mozgókönyvtári normatíva: 714 (2006) 1600 (2007) 2000 (2008)
Lakásépítési kedvezmény ('szocpol') és Fiatalok Otthonteremtési Támogatása (ÖM)	A lakásépítési kedvezmény vissza nem térítendő támogatásként igényelhető a közös háztartásban élő eltartott együttköltöző gyermekek után a felépített, illetőleg megvásárolt, bővített, lakás építési költségének(vételárának) megfizetéséhez. A Fiatalok Otthonteremtési Támogatása 35. év alatti gyermekes családok használt lakás vásárlását segítő „félszocpol összegű” támogatás.	2005-	folyamatos folyamatos	Támogatott családok száma: 34 065 (2006) 26 953 (2007) 21 200 (2008) Támogatott családok száma: 14 500 (2006) 11 118 (2007) 12 000 (2008)	48 159 (2006) 42 254 (2007) 46 800 (2008) 14 639 (2006) 10 830 (2007) 13 200 (2008)
Panelprogram (ÖM)	A ’panelprogram’ az iparosított technológiával épült lakóépületek energia-takarékos felújítását teszi lehetővé, amelyre a társasházak önrész biztosítása mellett pályázhatnak.	2001-	folyamatos	Felújított lakások száma: 64 467 (2006) 61 754 (2007)	12 884,7 (2006) 13 492,6 (2007) 10 000 (2008)
Lakbértámogatás (ÖM)	A lakbértámogatási rendszer célja, hogy a gyermeket nevelő nehéz szociális helyzetben lévő, bérlakásban élő családok számára nyújtson a Kormány az önkormányzattal közösen vissza nem térítendő támogatást. (50% központi költségvetésből, a másik 50%-ot az önkormányzat saját keretéből biztosítja.)	2005-2008	lezárult	Támogatott háztartások száma: 1128 (2006) 1800 (2008)	266,8 (2006)

Adósságkezelési szolgáltatás elterjesztése - pályázat települési önkormányzatok vagy önkormányzati társulások számára, valamint kártyás fogyasztásmérők elterjesztése és hitelkonszolidációs program (SZMM)	Az adósságkezelési szolgáltatás elterjesztése érdekében a szolgáltatás társulásos formában történő megszervezéséhez támogatást kaptak az önkormányzatok.	2006-2007	lezárult	Adósságkezelési szolgáltatást igénybe venni tudó települések száma: 142 (2007) Adósságkezelési szolgáltatásban részesülők havi átlagos száma: 3280 (2008)	30,0 (2006)
	A díjhátralékos háztartásokba felszerelt kártyás fogyasztásmérő készülékek segítségével megakadályozható a hátralék felhalmozása, illetve a fogyasztó szolgáltatásból való kikapcsolása. A modellkísérlet lezárását követően megtörtént a támogatás rendszerszerűvé tétele, beépítése a szociális törvénybe.	2005-	folyamatban	A programban résztvevők száma (család): 1600 (2007)	18,8 (2006)
	A hitelkonszolidációs program keretében a programba bekerült családoknál megtörtént a régi feltételű (1988. december 31-e előtt felvett) lakáshitelekből származó hátralékok állam általi átvállalása.	2005-2007	lezárult	Felfüggesztett hiteltörlesztési kötelezettség, háztartás: 1732 (2006) 2130 (2007)	660,3 (2007) 2 900 (2008)
Program a telepeken élő roma családok társadalmi integrációja érdekében (SZMM)	A telepeken, telepszerű lakókörnyezetben élők társadalmi és gazdasági kirekesztettségének megszüntetését célzó program, ami lehetővé teszi a szegregált lakókörnyezet felszámolását / rehabilitálását, földrajzi mobilitást, a munkaerő-piaci helyzet javítását, valamint az egészségügyi, az óvodai, az oktatási, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását. 2008-ban negyedszer kerül sor pályázat meghirdetésére.	2005-	folyamatban	Új lakásba költöző családok száma: 77 (2006) 92 (2007) Felújított és komfortosított lakások száma: 95 (2006) 56 (2007) Képzésben részt vevők száma: 148 (2006) 325 (2007) Foglalkoztatásban részt vevők száma: 39 (2006) 97 (2007)	400 (2006) 390 (2007) 480 (2008)
Befogadó Falu program (SZMM)	A program keretében e megoldást választó hajléktalan családok vidéki településeken lakhatási és megélhetési lehetőséget kapnak. A befogadó falu modellprogram alapját a település egészére vonatkozó közösségfejlesztő és felzárkóztató program képezi.	2004-	folyamatban	Lakhatáshoz juttatottak száma: 150 fő (2004-2008)	70 (2006) 82 (2007) 10 (2008)

Támogatott lakhatási program hajléktalan személyeknek (SZMM)	Hajléktalan személyek szociális intézményeken kívüli, önálló lakhatásának támogatása, az önálló életvitel támogatásával társadalmi integrációjuk erősítése. Évente új pályázati kiírások.	2005-	folyamatban	Lakhatását megőrzi a támogatások lejárta után 3 hónappal: 185 fő (2006)	302 (2006) 130 (2007)
Szociális alapú gázár-támogatási rendszer	2007-ben lépett életbe a piaci alapú gáz- és távhődíj rendszer. A korábbi egységes ártámogatási rendszer helyébe rászorultsági alapú támogatás lépett.	2006-	folyamatban	Gázártámogatásban részesülő háztartások száma: 1 768 000 (2007) 1 506 000 (2008) Távhőtámogatásban részesülő háztartások száma: 328 000 (2007) 308 000 (2008)	109 953,7 (2007) 81 123,3 (2008)
4. Intézményi kérdések					
Országos Esélyegyenlőségi Hálózat	Megyei szinten kiépült országos hálózat, amely a hátrányos helyzetű célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi programokat, képzéseket szervez, és tanácsadást nyújt.	2004-	folyamatos	A hálózat tagjainak száma: 20 db (2008) Az Esélyek Házai által szervezett szakmai programokon résztvevők száma: 44 300 fő (2007) Az Esélyek Házai által szervezett képzések, konferenciák, tréningek száma: 366 (2007) Jogi tanácsadásban részesültek száma: 1658 (2007)	350 (2006) 250 (2007) 290 (2008)

2.3. számú függelék: A Nemzeti Stratégiai Jelentésben szereplő rövidítések magyarázata

ÁFSZ	Állami Foglalkoztatási Szolgálat
ÁNTSZ	Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
BEGYKA	Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermekjogi Közalapítvány
BM	Belügyminisztérium
CISZOK	Civil Szolgáltató és Információs Központok
EBH	Egyenlő Bánásmód Hatóság
EBF	Egészségbiztosítási Felügyelet
EMVA	Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap
EPC AWG	Gazdaságpolitikai Bizottság Idősödési Munkabizottsága
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESSPROS	European System of Integrated Social Protection Statistics – Szociális Védelmi Statisztikák Integrált Európai Rendszere
ESZA	Európai Szociális Alap
ESZCSM	Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium
EU-SILC	VÉKA – Változó Életkörülmények Adatfelvétel
EÜM	Egészségügyi Minisztérium
FOT	Fiatalok Otthonteremtési Támogatása
FSZH	Foglalkoztatási és Szociális Hivatal
HAPN	Magyar Szegénység Ellenes Hálózat
HEFOP	Humán Erőforrás Fejlesztés Operatív Program
ILO	International Labour Organisation – Nemzetközi Munkaügyi Szervezet
IRM	Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium
KVVM	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
NCST	Nemzeti Cselekvési Terv
NFGM	Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium
NSJ	Szociális védelemről és társadalmi összetartozásról szóló Nemzeti Stratégiai Jelentés
OFA	Országos Foglalkozatási Közalapítvány
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development – Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet
OEP	Országos Egészségbiztosítási Pénztár
OÉT	Országos Érdekegyeztető Tanács
OGY	Országgyűlés
OKM	Oktatási és Kulturális Minisztérium
OLEF	Országos Lakossági Egészségfelmérés
OMC	Open method of coordination – Nyitott koordinációs mechanizmus
ONYF	Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság
ORSZI	Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet
ÖM	Önkormányzati Minisztérium
PSZÁF	Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
ROP	Regionális Operatív Program
SZMI	Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet
SZMM	Szociális és Munkaügyi Minisztérium

TÁMOP	Társadalmi Megújulás Operatív Program
TIOP	Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program
TISZK	térségi integrált szakképző központ
TKEB	Társadalmi Kirekesztés Elleni Bizottság
ÚMFT	Új Magyarország Fejlesztési Terv
ÚMVP	Új Magyarország Vidékfejlesztési Program
VÉKA	Változó Életkörülmények Adatfelvétel